

DRAUGAS

PERIODICALS
August 12, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪČIO - AUGUST 12, 2003

*****MIXED ADC 606
250 15 0000
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-11-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 155
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Dr. Jonas Adomavičius ragina rūpintis kaulais; jeigu nesimankštinsi, greičiau atskubės senatvė, sako Justinas Pikūnas, PhD.

2 psl.

Darius Udrys tęsia pasakojimą apie plačios apimties Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

3 psl.

Švento Kazimiero seserų kongregacija išrinko naują tarybą; kun. V. Labašauskas džiaugiasi galimybe studijuoti Amerikoje.

4 psl.

Rugpjūčio 10 d. Tėvų marijonų sodelyje Čikagoje siautė vasaros šventė, joje talkino dešimtys savanorių; Čikagoje ir apylinkėse pagausėjo renginių.

6 psl.

Sportas

* Rugpjūčio 9 d. Vilniuje dalyvių parado sostinės gatvėmis ir aviacijos švente aikštynė prie Nacionalinės galerijos ir Baltojo tilto oficialiai prasidėjo 13-asis Europos karšto oro balionų čempionatas, kuris vyks iki rugpjūčio 17 dienos. Esant puikiam orui ir šviečiant saulei, pirmajam parodomajam skrydžiui virš sostinės pakilo per 30 oro balionų. I čempionato atidarymo šventę susirinko per 10,000 vilniečių.

* Lietuvė Irena Gudaitienė Kaukaze nusileido į 980 metrų gylį Iljuchinskajos (Petrovskajos) urvą ir pagerino jai pačiai priklausiusį Lietuvos moterų nusileidimo gilyn rekordą. Nusileidimas į urvą ir išlėpimas iš jo truko penkias paras. Prieš dvejus metus Kroatijoje, Lukinos Jamos urve, I. Gudaitienė buvo nusileidusi į 950 metrų gylį.

* Kaune pasibaigusiame aštuntajame Europos jaunųjų (iki 17 metų) bokso čempionate Lietuvos atstovai iškovojo vieną aukso, vieną sidabro ir tris bronzos medalius. Geriausiai pasirodė kaunietis Laimonas Orintas kuris svorio kategorijos iki 80 kg finale antrajame rate aiškiai persvara nugalėjo vengrą Mark Lakatos ir tapo čempionu. Karolis Azukas iš Alytaus svorio kategorijos iki 54 kg finale nusileido Rusijos atstovui Imil Iksanov. Bronzos medalius iškovojo vilniečiai Eduardas Špakovas (60 kg), silutietis Raimondas Pupys (63 kg) ir palangiškis Mantas Tarvydas (66 kg).

Lietuvos kariuomenės vadas aplankė Irake tarnaujančius karius

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis ir jo padėjėjas majoras Almantas Leika kartu su Danijos kariuomenės vadovybe praėjusią savaitę lankėsi Irake, kur aplankė ten tarnaujančius Lietuvos karius, susipažino su jų tarnybos ir gyvenimo sąlygomis.

Vilniuje pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje J. Kronkaitis sakė, kad rugpjūčio 7-9 dienomis trukusi kelionė prasidėjo šalia Irako esančiame

Kuwait'e, iš kurio automobiliu Lietuvos ir Danijos kariuomenės vadovybė nuvyko į Irako pietryčius, kur įrengta logistikos bazė. Į šiaurę nuo šios bazės yra įrengta bataliono stovykla, kurioje gyvena danai ir lietuviai.

Nuo birželio Pietų Irake Didžiosios Britanijos atsakomybės zonoje tarnauja 43 Lietuvos kariai iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio (LDK) Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono bei 8 Lietuvos karo logistai. Jų uždutis — padėti palaikyti vie-

šią tvarką, budėti, saugoti objektus, tarnyba kontrolės postuose.

Tarp tarnaujančių Irake yra ir 17 šauktinių, savo noru išvykusių į taikos įvedimo misiją Irake.

Pasakodamas apie karių gyvenimo sąlygas, J. Kronkaitis sakė, kad pradžioje juos labai vargino karštis — dienomis sauleje oro temperatūra pakyla iki 60-65 C (150-160 F) laipsnių.

Pirmosiomis dienomis visi kariai turi išgerti net iki 12 litrų vandens, vėliau šis kiekis

sumažėja, tačiau vis tiek kariai nepaleidžia iš rankų butelių su vandeniu, kuris yra atvežamas iš Kuwait'o ar atskraidinamas iš Danijos.

J. Kronkaitis sakė neišgirde nė vieno skundo dėl prastų gyvenimo ar tarnybos sąlygų — lietuviai gyvena ir yra aprūpinami taip pat kaip ir kitų valstybių kariai. Šiuo metu jie gyvena palapinėse, tačiau netrukus persikels į metalinius namelius.

J. Kronkaitis užtikrino, jog kariai yra saugūs.

Nukelta į 5 psl.

Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis (kairėje) Irake susitiko su ten tarnaujančiais Lietuvos kariais. KAM-ELTA nuotr.

Lietuvai atsivėrė viešieji pirkimai Europos Sąjungoje

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Lietuvos bendrovės jau gali dalyvauti viešuosiuose Europos sąjungos (ES) valstybių prekių, paslaugų bei darbų pirkimuose. Tuo tarpu itin padidėjusios konkurencijos, kai nuo narystės pradžios ES bendrovės atsivers ir Lietuvos pasiūlymai, nesitikiama, pirmadienį rašoma dienraštyje „Verslo žinios“.

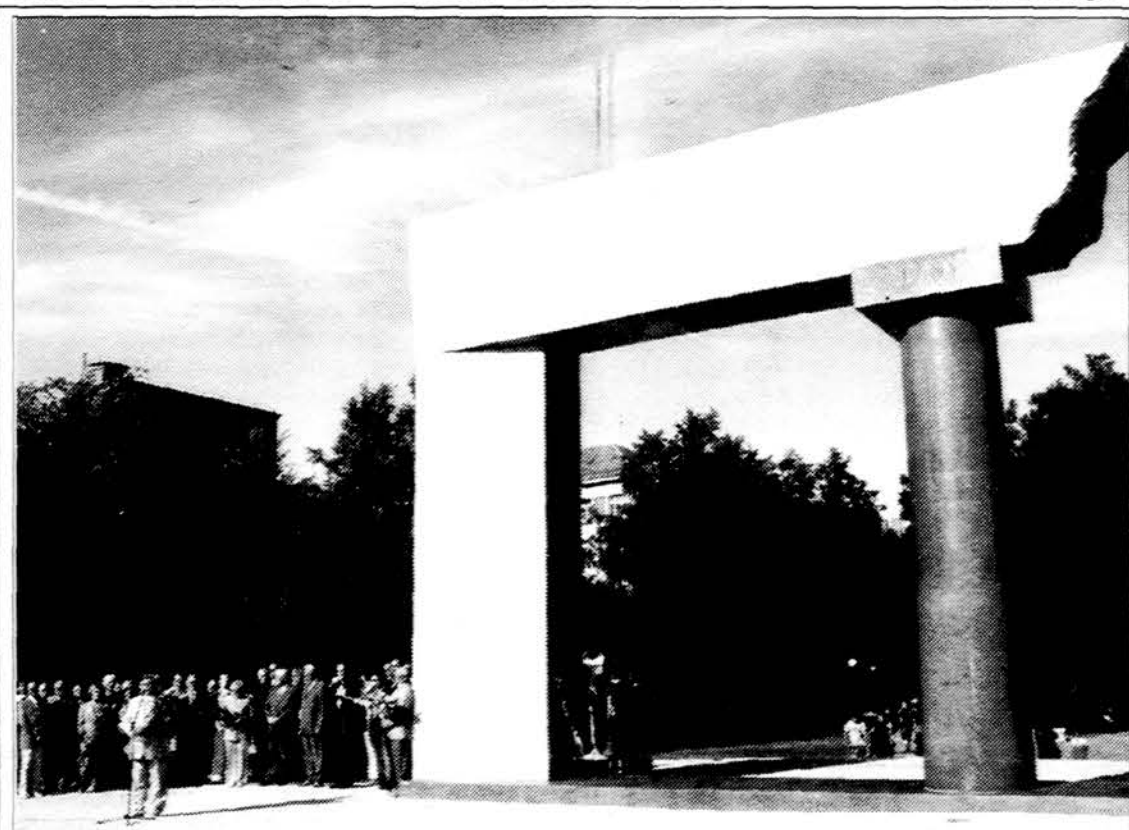
Pasak dienraščio, viešieji pirkimai ES — didžiulė užsakykų „kasykla“ ir Lietuvos įmonės.

Nors su Lietuvos naryste ES susijusios Viešųjų pirkimų įstatymo pataisos įsigalios tik nuo stojimo datos, Lietuvos įmonės jau dabar gali dalyvauti ES viešuosiuose pirkimuose. Tokia galimybė suteikia Lietuvos asocijuotos narystės su ES sutartis.

ES valstybių narių valstybinės įstaigos, savivaldybės bei vadinamosios komunalinės valstybės valdymo įmonės privalo skelbti viešą paslaugų, prekių įsigijimo konkursą darbams, jei jų vertė viršija 5 mln. eurų.

Tuo tarpu prekės ir paslaugoms įsigyti valstybės ir savivaldybės institucijos ES viešąjį konkursą skelbia nuo 130,000 eurų, komunalinio ūkio įmonių skelbimai prasideda nuo 400,000 eurų. „Nors sumos gana didelės, Lietuvos įmonės jau dabar gali bandyti dalyvauti konkursuose kartu su partneriais iš Lietuvos ar užsienio. Gali dalyvauti ir vienos, jei atitinka privalomojo sertifikavimo reikalavimus ir gali patenkinti stambų užsakymą“, sakė Viešųjų pirkimų tarnybos Metodologijos skyriaus vedėjas Vaidotas Jakštis.

Nukelta į 5 psl.

Klaipėdos krašto ir Lietuvos sąjunga simbolizuojanti arka. Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotr.

Klaipėdos krašto ir Lietuvos sąjunga simbolizuos arka

Klaipėda, rugpjūčio 8 d. (Elta) — Rugpjūčio 8 d. uostamiestyje atidengtas paminklas, skirtas Klaipėdos krašto prisijungimui prie Lietuvos.

Simbolinės arkos pavidalo paminklas uostamiesčio centre pastatytas Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos 80-mečiui pažymėti.

8,5 metro aukščio ir beveik tiek pat metru ilgio statinys, įkurdintas parkelyje prie Danės upės, jo autorių teigimu, yra didžiausias granitinis paminklas Lietuvoje. Arka pastatyta rėmų išlėmis, ją sukūrė Nacionalinės premijos laureatas skulptorius Arunas Sakalauskas ir architektas Rikardas Kristopavičius. Granitas monumento statybai buvo atgabentas iš Kinijos.

Paminklo atidarymo iškilnėse dalyvavo premjeras Algirdas Brazauskas, Seimo nariai, miesto ir apskrities vadovai. Paminklą pašventino Tėvų vyskupas.

Kreipdamasis į susirinkusiuosius, A. Brazauskas pažymėjo, jog šis paminklas padės prisiminti istorinius įvykius, lėmusius visai Lietuvai svarbius pokyčius.

Teigiama, jog atvirų vartų

torius Arunas Sakalauskas ir architektas Rikardas Kristopavičius. Granitas monumento statybai buvo atgabentas iš Kinijos.

Paminklo atidarymo iškilnėse dalyvavo premjeras Algirdas Brazauskas, Seimo nariai, miesto ir apskrities vadovai. Paminklą pašventino Tėvų vyskupas.

Kreipdamasis į susirinkusiuosius, A. Brazauskas pažymėjo, jog šis paminklas padės prisiminti istorinius įvykius, lėmusius visai Lietuvai svarbius pokyčius.

Teigiama, jog atvirų vartų

vaizdiny simbolizuoja vieningos Lietuvos valstybės politinės bei kultūrinės istorijos atmintį. Klasikinės formos kolona, iš senovės graikų statinių perėmusi svarbiausios pastovumo semantika, simbolizuoja Mažosios Lietuvos prasiidėjusios Didžiosios Lietuvos kultūros raidą, tapusią vieningos Lietuvos kultūros argumentu. Laužtinio lanko jungtis, anot autorių, siejanti klasiikinę koloną su modernios formos staciakampe vartų atrama, paminkle ženklina politinį Didžiosios Lietuvos siekį prisijungti Mažąją Lietuvą kaip savasties dalį.

RUSIJA

Maskva. Rusijos prezidentas Vladimir Putin pareiškė, jog atėjo metas priimti galutinį sprendimą dėl Rusijos ir Baltarusijos sąjunginės valstybės bendros valiutos. Jis taip pat sakė, kad po šio posėdžio bus paskirta dviejų valstybių prezidentų susitikimo, kuriame bus paskelbtas galutinis sprendimas, data. Pasak vicepremjero ir finansų ministro Aleksej Kudrin, posėdyje bus pateiktas suderintas sutarties variantas, tačiau iš jo pareiškimo neaišku, ar teksta suderino suinteresuotos Rusijos ministerijos ir žinybos, ar Rusija ir Baltarusija. Liepos 1 dieną Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenko atsisakė pasirašyti įsaką

LIBERIJA

Monrovia. Liberijos prezidentas Charles Taylor pirmadienį pasidavė JAV spaudimui ir pasitraukė iš posto. Jungtinės Valstijos ir kitos valstybės tikisi, jog tai padės paspartinti pabaigą konfliktui, niokojusio Liberiją ir kaimynines Vakarų Afrikos valstybes beveik 14 metų. Atsisakęs valdžios Ch. Taylor turėtų išvykti iš Liberijos, kurią XIX amžiuje kaip laisvės rojų kūrė išvaduoti Amerikos

del išankstinio susitarimo įvesti Baltarusijoje atsiskaitymams ne grynaisiais pinigais Rusijos rublį. Maskva tai vertino kaip Baltarusijos vadovybės nenorą sujungti valiutas pagal Rusijos planą, numatantį, jog vienintelis emisijos centras abiejų valstybių teritorijoje liks Rusijos Centrinis bankas. Baltarusija bugštėja, kad įvedus bendrą valiutą ji praras nepriklausomybę.

AFGANISTANAS

Kabulas. NATO pirmadienį perėmė vadovavimą Kabule dislokuotoms tarptautinėms taikdario pajėgoms, kurias sudaro 5,000 karių, — tai pirmoji NATO operacija už Europos ribų per visą jo 54 metų istoriją. Vadovavimas perduotas per specialią Afganistano sostinėje surengtą ceremoniją, kurioje dalyvavo Afganistano prezidentas Hamid Karzai ir Vokietijos gynybos ministras Peter Struck. Tarptautinių saugumo pagalbos pajėgų (ISAF) vadas, generolas leitenantas Norbert Van Heyst ISAF vėliavą per-

davė kitam vokiečiui — NATO generolui leitenantui Goetz Gliemeroth.

IZRAELIS

Jeruzalė. Izraelio šiauriniame pasienyje grupuotės „Hizbollah“ priešlektuvines artilerijos ugnies zuvus izraeliečių paaugliui, Tel Avivas pirmadienį pagrasino Damaskui atsakomaisiais veiksmais, tačiau teigė turįs vilties, kad ši susipriešinimą pavyks įveikti diplomatinėmis priemonėmis. Izraelio gynybos viceministras Zeev Boim sakė, kad Izraelis laikosi nuomonės, kad už šios Libano iskurusios „Hizbollah“ veiksmus yra atsakinga Sirija, turinti lemiamą politinę įtaką šios valstybės Libano sostinėje grupuotės „Hizbollah“ partizanai pagrasino atnaujinti priešlektuvines artilerijos puolimus, jei Izraelio lektuvai dar kartą pažeis Libano oro erdvę. Z. Boim teigė, kad šie skrydžiai, kuriuos jis pavadino žvalgybinėmis operacijomis, bus tęsiami.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV

Vašingtonas. JAV prezidentas George W. Bush teigė, jog demokratijos ir ekonominės gerovės sukūrimas Irake bei viusoje Artimuosiuose Rytuose yra ilgalaikė užduotis. Savaitinis JAV prezidento kreipimasis per radiją buvo skirtas pažymėti 100 dienų nuo pagrindinių karo veiksmų Irake pabaigos. Nors prieš JAV pajėgas ir toliau tęsiasi kasdieniai išpuoliai, kuriuose jau žuvo 55 kariai, G. W. Bush tvirtino, jog Bagdade pradėjus budėti 6,000 irakiečių policininkų, o kituose miestuose tarnyba pradėjus eiti maždaug 20,000 pareigūnų, valstybė tapo saugesnė. Jis pareiškė, kad JAV kariuomenė ir jos sąjungininkės daro „nuolatinę pažangą“. Tačiau, pridūrė jis, „Simto dienų nepakanka sūbingam Saddam Hussein palikimui sugriauti. Laukia

EUROPA

Berlynas. Vokietija atmetė galimybę nusiųsti savo karius į Iraką paremti JAV vadovaujamąs pajėgas, kurios siekia normalizuoti padėtį karo nusiaubtoje valstybėje, pirmadienį pareiškė vyriausybės atstovas Thom Steg. „Musu nuostata aiški. Vyriausybė laikosi savo nuomonės Irake nesivelti į karinę veiklą“, sakė Th. Steg. Jis taip pat pabrėžė, kad oficialiai JAV neprašė Vokietijos vyriausybės tokios pagalbos.

Bruselis. Nelegalus imigrantai pagal naują planą, kurį rengia šiuo metu Europos

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SAUGOKIME SAVO KAULUS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Visi žmonės mato gatvėje, krautuveje ar šventykloje susikūpinusias, čiuplas pensininkes. Jos kadaise buvo ke-
liais coliais aukštesnės. Galvo-
jama, kad taip atsitinka žmo-
gui ilgai gyvenant. Toks ar
tokia net nežino, kad serga-
ma minkštų kaulų liga —
minkštakaulė, gydytojų vadi-
nama osteoporozė. Susikūpi-
nimas atsiranda dėl mažų
sulūžimų stuburkaulių, kai jie
suplonėję trapiais tapo. Ilgai-
niui maži stuburkaulių lūžiai
sumažina ir sutraukia pečius.
Tokie žmonės po to dažnai
miršta, gavę plaučių užde-
gimą, ar papildoma priešla-
pū — gyvų žmonių kapiny-
na.

Minkšti kaulai ir susikūpi-
nimas neturi būti amžiaus
dalimi. Kaulų suminkštėjimas
— osteoporozė yra išvengiama
negerovė, o, jau turint ne-
gerumą, yra gydymas.

Šio krašto kaulų suminkštė-
jimo reikalu besirūpinanti
organizacija (The National
Osteoporosis Foundation —
NOF) praneša, kad 10 mili-
jonų amerikiečių — jų tarpe 8
milijonai moterų — serga
osteoporozė. Dar to negana. 18
milijonų — įskaitant daugiau
negu 14 mln. moterų — gresia
pavojus susirgti kaulų su-
minkštėjimu, nes jų kaulai yra
plonesni, mažiau masės turi
negu norma.

Osteoporozė kasmet čia
sulaužo 1,5 milijono kaulų, jų
tarpe esti 300,000 sulūžusių
šlaunikaulių ir 700,000 stu-
burkaulių. O pensininko am-
žiaus žmogui sulūžęs šlauni-
kaulis nepajėgumą ir net
dažną mirtį.

Kaulas yra gyva kūno dalis

Skeletas yra gyvas, gyvy-
bingas kūno organas — toks,
kaip ir širdis. Jo ląstelės
reikia užlaikyti sveikomis. Jų
yra dviejų rūšių: vienos kaulo
stato, kitos kaulą čiulpia.
Taip kad kaulas atsinaujina
pats per save. Toks kaulo
visiškas atsinaujinimas įvyk-
sta kas kiekvieną penkeri metai
— tada žmogus turi visai nau-
jus kaulus.

Didžioji dalis kaulų masės
išsivysto vaikystėje ir jaunuo-
lio amžiuje, bet kaulai nesiliauja
augti tamprumu — mase, net
kai liaujasi augti didume. Dau-
guma žmonių kaulai pasiekia
savo tamprumą tarp 18 ir 25
metų. Po to prasideda kaulų
slinkimas pakalnė: tada jie
greičiau nyksta negu atsista-
to.

Moterų kaulų tirpimas
pagreitėja, joms netekus regu-
lų. Tada jų kiaušidės negami-
na moteriško hormono — es-
trogeno, kuris saugo kaulus
nuo tirpimo.

Moteris gali netekti penk-
tadalio savo kaulų masės per
5 ar 7 metus, po netekimo re-
gulų. Aišku, tada artėja pavo-
jus suminkštėti kaulams —
moteris susirgti osteoporozė
su visais jos teikiama nege-
rumais.

Visi žinom, kad vyrai ne-
pergyvena tokios amžiaus kai-
tos kaip moterys, visgi ir jiems
senstant minkštėja kaulai.

Vyru kaulų
suminkštėjimas

Du milijonai amerikiečių
serga osteoporozė, o kitiems
trims milijonams gresia jų

kaulų suminkštėjimas. Kas-
met jų trečdaliui sulūžta klu-
bikaulis (hipfracture).

Vyrai yra atsparesni os-
teoporozėi, nes jų skeletas
stambesnis ir jie nepergyvena
hormonų kaitos kaip moterys,
kas tirpdo kaulus. Vyru
kaulai tirpsta vėliau ir daug
lėčiau negu moterų. Žino-
kime, vyrai, kad visų rasių
mes galime susirgti osteopo-
rozė, tik mes, baltieji, esame
didesniame pavojuje.

Daugelis veiksnių, kurie
tirpdo moterų kaulus, tinka
ir vyrams, kaip mažas kiekis
vyrų hormonų — testoste-
rono, chroniškos ligos ir ilgą
vartojimą kai kurių vaistų.
Moterų osteoporozėi gydyti
vaistus galima naudoti ir
vyrams.

Šioks toks kaulų
minkštėjimas yra natūralus

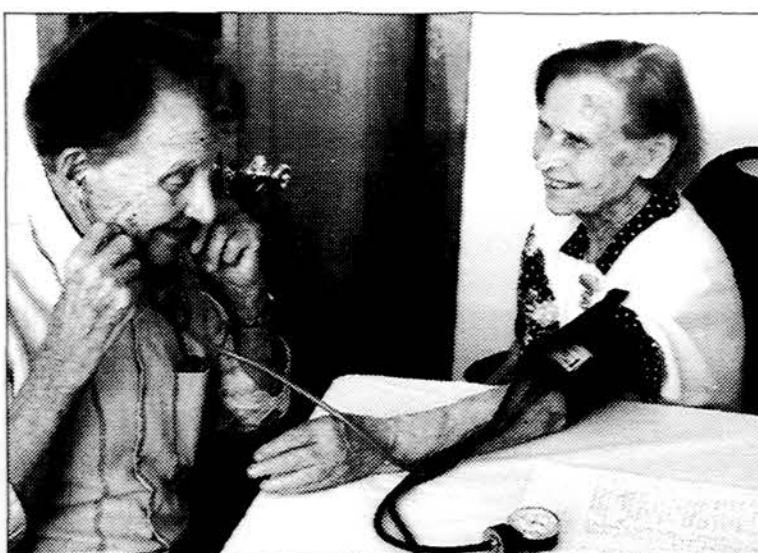
Bet nėra natūralu susirgti
jų visišku suminkštėjimu —
osteoporozė. Taip jie kiek su-
minkštėti gali ir jauniems
žmonėms. Jaunos moterys,
nevalgancios normaliai (ser-
gancios anorexia nervosa), ir
jauni žmonės imą kai kuriuos
vaistus, kurie trukdo maisto
kalciumui susirgti iš žarnų į
kraują — irgi stato pavojun
savo kaulus.

Jokiu nusiakundimų

Kadangi osteoporozė išsi-
vysto be jokių nusiakundimų,
daugelis žmonių ją serga
visai nežinodami, kol jie
pavirsta ir susilaužo kaulus.

Žinovai praneša, kad per
50 metų amžiaus kas antra
moteris ir kas aštuontas vyras
sulaužys savo suminkštėjusį
kaulą.

Šlaunikaulio (hip) lūžis,
jei nenumarina, tai gali visam
laikui taip suluošinti, kad bus
būtina ilgalaikė pagalba ar
nepajėgumas ruošti apie sa-
ve be kitų pagalbos. Riešo lu-
žis (wrist) irgi suluošina —
net apsilviki ar ruošti trukdo.

Dr. Petras Rasutis priima pacientus „Draugo“ gegužinėje. J. Kuprio nuotr.

Apsauga nuo parvartimo

Tokia apsauga nepašalina
osteoporozės, bet ji saugo nuo
šlaunikaulio ar kitų kaulų
sulaužymo, kas luošina pen-
sijinio amžiaus žmones, tu-
rinčius minkštus kaulus. Kad-
gi kaulai lūžta dažniausiai na-
muose, tai pašalinimas parvir-
timą artinančių negerovių yra
labai svarbus. Štai ta šešerio-
pa apsauga nuo parvartimo.

1. Grindys: šalink laisvas
vietas ir laisvus, kilimus, net-
varką. Kilimai turi būti pri-
tvirtinti ir be raukšlų.
2. Vonia: įrenk prisilaiky-
mui turėklus ir neslidžius pa-
tiesalus vonioje ir duše.
3. Apšvietimas: gerai ap-
šviest kambarius, laiptus ir
įėjimą. Įrenk naktinę šviesą
vonios kambaryje. Užsiek
šviesą, kai reikia keltis naktį.
4. Virtuvė: įsirenk patie-
salus prie viryklės ir kriauk-
lės. Tuojau nuvalyk paliejamus.
5. Laiptai: užlaikyk tvar-
koje kilimą, turėklą ir apšvietimą.
6. Kitos atsargumo prie-
monės: dėvėk tvirtą, gumini-
ais padais apavą. Negirtauk.
Paklausk savo gydytojo, kuris
imamas vaistas gali sukelti
parvartimą.

Kam minkštėja kaulai

Šalia gerokai atgyvento

amžiaus, dar šie dešimterio-
pi dalykai greitina osteoporozę.

1. Esant moterimi.
2. Esant baltai (kaukazie-
tei).
3. Grakštumas — smulku-
mas kūno.
4. Valgytas mažai kalcio
turinčio maisto.
5. Netekimas regulų, prieš
sulaikant 45 metų, ar ope-
racijų keliu netenkant kiauš-
dėčių.
6. Šeimoje esant ar buvus
mikstakaulių.
7. Tinginystė — darbo lai-
kymas praeikimu.
8. Mažai turint moteriškų
hormonų — estrogenų.
9. Rūkymas ar prirukytu
oru kvėpavimas.
10. Ilgai ir didelėmis doze-
mis ėmimas tokio vaisto, kuris
trukdo kalciumui susirgti į
kraują iš žarnų.

Gera naujiena —
osteoporozė išvengiama

Tinkamas maistas ir nor-
malus gyvenimo būdas gali
užbėgti už akių kaulų su-
minkštėjimui. Neskausmin-
gas tyrimas suseka ankstyvą
kaulų suminkštėjimą ir dabar
yra vaistų sulaukiančių tolesnį
kaulų suminkštėjimą.

Bus daugiau

MANKŠTOS REIKŠMĖ

Jei nesimankštinsi, senatvė paskubės aplankyti tave su
negalavimais, skausmais ir ligomis

JUSTINAS PIKŪNAS, PhD

Tęsinys. Pradžia Nr. 150

Vaikščiojimo programa

Vaikščiojimas yra dažna ir
efektinga mankštos priemonė
susitelkusioms riebalinėms
medžiagoms bei įtampos su-
kurtai energijai panaudoti.
Energijos perteklius dažnai
susidaro, daug valgant ir ma-
žai judant, pvz., kabinete dir-
bant, važiuojant mašina ar
skrendant lėktuvu, išties vi-
sur, kur ilgai sėdimas; taip pat
santykiuojant su kitais asme-
nimis, kai sukeliamos gyvos
emocijos, ypač jaudulio, pykčio
ar baimes; dalyvaujant sporto
varžybose, kuriose plojimai ir
šauksmu palaikoma sava ko-
manda, daug kur kitur. Jei
norime gauti daugiau deguo-
nies, pagyvinti širdies veiki-
mą, nusikratyti pesimistinė-
mis mintimis, išieikime į mie-
to sodą pasivaikščioti, dar ge-
riau, sudarykime visiemis se-
zonams vaikščiojimo progra-
mą. Pradėkime šiandien.

Apsirenkime pagal oro są-
lygas ir patogumą, apsilviki-
me judėjimą nevaržančiais
drabužiais, apsiaukime ko-
joms patogiais batais, skirtais
vaikščiojimui, atraskime ra-
mą aplinką. Galime pasiten-
kinti mažo judėjimo gatvėmis,
pestijų takais, miesto par-
kais. Vaikščiokime rytais arba
povakariams. Tai suteikia gerą
proga gauti saulės, kai jos
ultravioletiniai (A, B ir kiti)

spinduliai mažiau degina odą.
Amžius ir sveikatos stovis
riboja vaikštos laiką ir tempą.
Jeigu pradėdama planuoti,
esant 40 metų ar daugiau,
patartina pasitarti su svei-
katos teikėju, nes savos orien-
tacijos gali nepakakti, o ūmus
nuovargis gali būti žalingas
širdies veikimui. Dėl vaikščio-
jimo formos yra prasminga
pasitarti su vaikštos specialis-
tu. Tada išvengsime prade-
dancio klaidų, kurių vis tik
pasitaiko, išjungiant į vaikš-
tą.

Pirmai savaitei 10-15 min.
gali pakakti, antrai gal 20,
trečiai — 25 min. Taip galima
didinti vaikščiojimo laiką iki
45 min. Pradėdame ir užbai-
giame letu tempu 3-5 min.
Raumenims išilus, vaikštome
kiek pagreitintai; jeigu pra-
dėdame prakaituoti, sulėti-
name žingsnius; nėra reikalo
pervargti ir patirti įtampą. Ir
šiai, per daug neskubėkime,
kol įgysime vaikštos įgūdžius.
Kada nors, sveikatai sušlubav-
us, pradėsime mažinti vaikš-
tos laiką bei įtampą. Vis tik
turėtume vaikščioti iki giles-
senatvės, kol del visiško su-
silpnėjimo arba sunkios ligos
pačios kojos atsisakys tarnau-
ti.

Skubiau vaikščiojant, per
kelius (knees) palinkstame
šiek tiek į priekį. Galvą lai-
kome tiesiai pagal nugarą.
Rankas sulenkiam 90°, jomis
mojuojame iš pečių, žengiamo

kiek pailgintais žingsniais.
Koją keliame nuo žemės pirš-
tais, nuleidžiam padu ir mi-
name išilgai visa pėda. Visos
kūno struktūros gerinimas yra
galimas ir svarbus; bet daug
svarbiau, kad išieiname ir
vaikštome po gryną orą visais
sezonais, nes namų ar buto vi-
daus oras yra paprastai žy-
miai daugiau užterštas negu
lauko.

Suaktyvintos vaikštos,
kaip ir bet kurios intensyvios
mankštos, metu smegenys iš-
leidžia ir organizmą epinefriną
ir endorfinus. Epinefrinas yra
įtampos hormonas, kurio dėka
pajuntamas energijos pakili-
mas, kuris savo keliu padeda
išlaikyti vaikštos arba kitokios
mankštos intensyvumą. Tuo
tarpu pagerėjusi kraujotaka
valo ląsteles nuo jose
esančių rūgščių bei kitų žali-
gų elementų, kurių daugėja,
patiriant įtampą arba ilgai
esant pasyvumo būklėje. Visgi
epinefrinas nesukelia įtampos,
nes jo veikimą kompensuoja
įtampą mažinantis endorfi-
nai, kurie savo keliu žadina
gerą savijautą.

Ne pagal savo patvarumą
sportuojant arba labai inten-
syvia mankštą atliekant, gali-
ma pasiekti įtampos būvį, o tai
reiškia, kad buvo persitengta.
Štai kodėl medicinos arba
sporto ekspertų patikrinimas
yra būtinas, kad žinotume
savo aktyvumo ribas ir, die-
nomis bei savitėmis bėgant,
įgytume vien teigiamas mankš-
tos pasekmes.

Mokslinė 18 studijų metų
analizė rodo, kad iki tol sė-
dinčių žmonių vieno iki trijų
men. aerobinės mankštos
programos pagerino protines
galias per 55 metų asmenims.

Didelis pakilimas lietė ego
vykdomąsias funkcijas — pla-
navimą, sprendimus ir
veiksų sutelkimą tikslui
pasiekti arba uždaviniai atlik-
ti. Aerobinė mankšta veikia,
ne tik fizinį pajėgumą didin-
dama, bet ir kognityvines
galias stiprindama.

Yra gera atrasti asmenį,
su kuriuo galėtumėt kartu
vaikščioti, mintimis pasidali-
ti, bet, svarbiausia, apsispręsti
be didelio reikalo neapleisti
kuriamo plano vaikščioti bent
5 kartus ir savaitei ir gerėtis
kiekvieno sezono atnešamu
grožiu. Jeigu jau vaikšta nus-
toja bet kokio asmeninio
patrauklumo, būtina nedel-
siai pereiti į kitą mankštos
rūšį. Tuo būdu pasiektas fizi-
nis patvarumas bus išsaugo-
tas.

Galime tvirtinti, kad žmo-
gus yra vaikščiojimui sutver-
tas, nes jo dėka kūne vyksta
daug viso organizmo optimalų
veikimą skatinančių pasikei-
timų. Tokia aerobinė mankšta
valo plaučius, žemina krau-
jospūdį ir kraujotaką polinkį kre-
šėti, gerina širdies pompa-
vimą, žemina „blogą“, aukšti-
na „gerą“ cholesterolį, didina
kaulų tankumą, vysto raume-
nis, „degina“ riebalus, kelia
fizinę ištvermę. Pastovus vaikš-
čiojimas padeda apsisaugoti
nuo aukšto kraujotakos ir
tuo talkina širdies veiklą. Yra
mokslinių duomenų, rodančių,
kad tai padeda išvengti kai
kurių vežio ligų, cukraligės,
osteoporozės ir ankstyvo senė-
jimo negalavimų. Stimuliuo-
dama endorfinų ir dopaminų
gamybą smegenyse, vaikšta
kelia malonią nuotaiką ir žadi-
na optimistines mintis bei po-
zytyvų nusiteikimą. Sveikas

nuovargis dieną padeda geriau
miegoti naktį. Kadangi dažnas
vaikščiojimas stimuliuoja imu-
nitetą, ypač limfinio, veikimą,
tai prisideda prie ligų bei už-
sikrėtimų išvengimo. Tad
klauskime, kas gali žmogui
daugiau padėti, negu jam pri-
taikyta vaikštos programa?

Vaikšta gali likti natūrali,
nestilizuota: lipame į kalnelį
pamažiau, nuo jo — sparčiau.
Einame lėtesniais žingsniais,
einame skubėniais, ilgesniais
ir trumpesniais; rankas sulen-
kiame arba siūbuojame iš-
tiestomis. Greičio, žingsnių ir
figūros pakeitimai įjungia
daugiau raumenų. Žinokime,
kad, mažai vaikstant, anks-
čiau ar vėliau sveikata pradės
sluobuoti (nebent vaikšta būtų
pakeista kitokia mankšta).
Širdies ištvermę ir sveikatą
stiprinti yra svarbu bet ku-
riame amžiuje.

Bėgti ir svorį kilnoti

Jaunesniame amžiuje links-
tama bėgti riste. Tai naudin-
gas aerobinis būdas gauti dau-
giau deguonies ir vystyti fizinį
patvarumą. Jis suteikia tuos
pačius naudingus pasikeiti-
mus organizme, kaip ir vaikš-
čiojimas. Sportininkams ge-
riau tinka bėgimas, nes taip
galima palaikyti tempą, gauti
žymiai daugiau deguonies,
sudeginti apie 4 kartus dau-
giau kalorijų, negu vaikščio-
jant tą patį laiką, ir vystyti
atletinį patvarumą. Varžybi-
nis vaikščiojimas, kai kojas ir
klubus metame į priekį ir
gyvai judame visu kūnu, bent
viena koka liemens grūntą,
sudaro intensyvią mankštą,
kuri yra patraukli buvusiems
sportininkams ir tiems, kurie

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays
following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan.
2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago,
IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie-
pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata
galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

skelbimai@draugas.org

PLAČIOS APIMTIES PLJ KONGRESAS (2)

DARIUS UDRYS

Kaip sekmadienio paskaitos buvo skirtos susipažinimui su šiandienos Lietuva, taip liepos 22 d. paskaitos skirtos išsivijus padėčiai ir iššūkiams. Bet, prieš apžvelgdamas šiandienos studijų dienų programą, papasakosiu, ką girdėjome vakar ir užvakar.

Paskaitų programa prasidėjo buvusio disidentų Vytauto Bogušio pranešimu apie jaunimo įnašą į kovą už Lietuvos išsivadavimą aštuntą ir devintą dešimtmetį. Po jo atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis papasakojo lietuvių jaunimui apie Sąjūdžio veiklą. Šiandienos jaunimas — ne tik išsivijoję, bet ir Lietuvoje — subrendo, jau žlugus komunizmui, ir pastebėta, jog tai, ką jiems šie pranešėjai pasakoję, toli gražu nėra savaime suprantama ar netgi žinoma.

Lietuvoje apsigyvenęs žurnalistas, Kanados lietuvis Darius Ross aptarė savo, kaip išsivijus, patirtį atsikėlus Lietuvon gyventi, pažymėdamas, jog lietuvių greit neįprami ir savuosius netgi lietuvių išsivijusių. Darius taip pat užsiminė vieną temą, kuri tampa vienu šių studijų dienų leitmotyvų, būtent, ar lietuvių kalba yra sudėtinė lietuviškos tapatybės dalis. Pasigirsta ir vienkioji, ir kitokių nuomonių, svarstant globalizacijos ir Europos integracijos poveikius lietuvių kalbai bei kultūrai.

Šiandien Australijos lietuvis Henrikas Antanaitis, primindamas apie 1972-aisiais metais parengtą ataskaitą — kokia bus lietuvių 2000-aisiais metais, nuogastavo, jog šiandienos Lietuvoje, jo nuomone, lietuvių kalbai kelia grėsmę anglų kalbos ir amerikiečių kultūros įtaka bei tarimas lietuvių neatsparumas tam. Antanaitis mano, kad lietuviams reikėtų labiau atsispirti anglų kalbos ir kultūros įtakai, puoselėti lietuviškesnę tautinę kultūrą. Jaunieji klausytojai tokius perspėjimus vertino gana skeptiškai, ramindami kalbant, jog roko muzikos proveržiai per ką tik įvykusią šokių ir dainų šventę tikrai nebyloja apie lietuvių kultūros nykimą, kad Lietuva negali užsiverti pasauliui ir nesikeisti, konservuoti tokia, kokia ji buvo 19-tąjį šimtmetį. Henrikas gentas tvirtino to nereikalaujant, tačiau pageidavo didesnio atsivertimo ir tautinės kultūros išsaugojimo.

Šioms diskusijoms dirvą parengė sekmadienį kalbėjęs

Lietuvos popmuzikos asmenybė, jaunimo laidų vedėjas Marijonas Mikutavičius, kuris aptarė Lietuvos pop-kultūrą ir jos pažangą, skirdamas didžiausią dėmesį pop-muzikai. Marijonas priminė, kaip ir kada atsirado pirmosios roko grupės Lietuvoje, kaip jų atsiradimas, Gorbaciovui paskelbus persitvarkymo ir atviro politiko, tapo kovos už laisvę simboliu ir priemone. Dar anuomet lietuviška pop-kultūra buvo palyginti originali, šiandien, pasak Marijono, lietuviška pop-kultūra yra iš esmės vakarietiškos pop-kultūros iškreipta kopija. Marijonas atkreipė dėmesį, jog per pastarąjį dešimtmetį faktiškai neatsirado nei vienos lietuviškos grupės, kuri savo įtaka ir populiarumu būtų pasiekusi, tarkime, „Foje“ arba „Anties“ lygį, ir kuri galėtų realiai pretenduoti į pripažinimą platesniame pasaulyje. Apskritai, šiandien Lietuvoje, atrodo, labiausiai populiari pigi, elektroninė pop-muzika, nemažai jos — rusiška. O žvaigždžių, kaip visuomenės veikėjų, turinčių pripažinimą ir konkretų vaidmenį Lietuvoje, kaip ir nėra, kiekvienas, kurio paveikslas atsiranda kokio nors žurnalo viršelyje, yra žvaigždė, tačiau mažai jomis išlieka, dauguma taip pat greit dingsta, kaip ir atsirado.

Liepos 22 d. popiet jaunimas klausėsi kelių kraštutavų pastabų apie lietuviško švietimo perspektyvas užsienyje. Diskusijas vedė ir apie lietuvišką švietimą Jungtinėse Valstijose kalbėjo aš pats, nes kitose pareigose esu Jungtinių Valstijų Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos narys. Apie lietuvišką švietimą Vokietijoje kalbėjo ilgametis lietuvių Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Jis aiškino, jog Vokietijoje šeštadienės lietuvių mokyklas sunku įsteigti, nes sunku rasti patalpas. Mėginta, pvz., įsteigti šeštadieniais veikiančią lietuvių mokyklą Bonoje, Lietuvos ambasados patalpose, tačiau to plano įgyvendinimui sutrukdė vienas Vokietijos pareigūnas, kuris neva rado NATO taisyklę, draudžiančią ambasadų patalpas naudoti tokiems tikslams. Taigi, Vasario 16-osios gimnazija ir lieka bene vienintelis lietuviško švietimo židinys Vokietijoje. Gimnazija dabar lanko ne tik lietuvių moksleiviai, bet ir vokiečiai. Ji naudinga ne tik

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo dalyviai Vilniuje laukia veliavos pakelimo, paskelbusio suvažiavimo pradžią. 2003 m. liepa. Aušrelės Sakalauskaitės nuotr.

Vokietijos lietuviams, kurie čia gali lavinti savo lietuvių kalbos igūdžius, nutoldami ir nuo lietuviškos kultūros, bet ir vokiečių, kuriuos gimnazija supažindina su Lietuva, prisideda prie teigiamo Lietuvos įvaizdžio formavimo užsienyje.

Pietų amerikiečiams atstovavęs Federico Maehne-Zavickas dar priminė apie Vasario 16-osios gimnazijos svarbą Pietų Amerikos lietuviams, kuriems Lietuvių fondas suteikia stipendijas atvykti į gimnaziją mokytis kalbos. Tačiau, pasak Federico, Pietų Amerikos lietuviams jau nebe taip lengva mokytis čia, kaip kadaise dėl naujų taisyklių, draudžiančių čia mokytis asmenims, kuriems sueje bent 21-eri metai. Federico pažymėjo, kad vyresnysis jaunimas dabar jau stengiasi nuvykti į pačią Lietuvą lietuvių kalbos mokymuisi. Steigti lietuvių mokyklas Pietų Amerikoje sunku, nes trūksta kompetentingų kalbos mokytojų — daugumos Pietų Amerikos lietuvių kalbos igūdžiai per silpni.

Lenkijos lietuviams atstovavusi Jolanta Jonušonytė užsiminė, jog Varšuvoje veikia šeštadieninė lietuvių mokykla, o aplink Seinus ir Punkską — nemažai paprastų mokyklų, kuriose destoma lietuvių kalba, nors ir žadama kai kurias jų uždaryti, neva dėl valstybės lešų stokos. Punkskėje veikiančioje Kovo 11-osios gimnazijoje kursai desimti lietuvių ir lenkų kalba. Jolanta vyresnė, jog Lenkijai į ES, lietuvių padėtis ten pagerės, nes ES institucijos vers lenkus labiau atsiverti lietuvių, kaip mažumos, teises.

Pašnekovai dar gvildeno lietuvišką mokytojų priemonių problemą, pasiūlyta Lietuvos švietimo ministerijai pasirūpinti vadovėlių ir kompiuterių

programinės įrangos parengimu užsienio lietuvių pamokoms užuot pasenusių ir šiuolaikinės pedagogikos standartų neatitinkančių išsivijusių parengtų vadovėlių svarstyta, kaip užtikrinti, kad vaikai mokėtų lietuvių kalbą — pabrėžta, jog būtina su jais namuose kalbėti lietuviškai, reikalaujant, kad ir jie atsakytų lietuviškai, nes kitaip nemokės išsireikšti: užsiminta ir apie tai, jog dažnai tėvai nesupranta kalbos mokymosi pedagogikos, bijodami, kad vaikams kalbos maišysis, vengia mokytį juos kelias kalbas, nors pedagogų tyrimai patvirtina, jog vaikai būtent pirmose klasėse kalboms imliausi.

Visą trečiadienį (liepos 23 d.) Pasaulio lietuvių jaunimo studijų savaitės dalyviai mokėsi organizacijų vadybos. Kursus parengė Lietuvos jaunimo organizacijos jungiančios Lietuvos Jaunimo organizacijų taryba, vadinama Lijot. Iš Lijot į studijų dienas atvyko nedidelė grupė jaunimo, kurių kiekvienas vadovavo vienai darbo grupei. Studijų savaitės dalyviai pasiskirstė į darbo grupes pagal susidomėjimus — vieni prisijungė prie viešųjų ryšių ir prekybos darbo grupės, kiti prie konfliktų sprendimo darbo grupės, treči prie projektų vadybos, ketvrti prie strateginio planavimo, penkti prie darbo komandose.

Kiekvienoje grupėje įvairiausiomis priemonėmis, daugiausia simuliacijomis, buvo mokomasi kaip organizacijos gali veikti veiksmingiau. Viešųjų ryšių darbo grupės vadovė, Lijot atstovė ryšiams su visuomene, Viktorija Paliulionienė aiškino, kaip užmegzti ir palaikyti naudingus ryšius su žiniasklaida. Išklause trumpu paaiškinimu apie bendravimą su spauda, darbo grupės nariai, kaip pratybą, parengė fiktyvių organizacijų spaudos pranešimus ir suren-

gė spaudos konferenciją, kurioje keli vaidino organizacijų atstovus spaudai, kiti — žurnalistus. Tokiu būdu grupės nariai turėjo progos įsigilinti į šį darbą, pajusti savo kailių, ką tai reiškia atsakinėti ir ne visada draugiškai nusiteikusių žurnalistų klausimus, ir kaip išvengti nesklaidumų bei žurnalistų provokacijų, pristatyti savo organizacijos darbą visuomenei palankiausiu būdu, atkreipti į save dėmesį.

Kita darbo grupė — konfliktų sprendimo darbo grupė — svarstė kas yra konfliktas, kaip jį atpažinti ir kaip spręsti, jų nereikalingai nepašalinant. Tai jie mokėsi ne tik teoriniais apmąstymais, bet ir konfliktų simuliacijomis, galima sakyti žaidimais. Vienas scenarijus buvo toks — dvi valstybės susitinka ir turi pasidalinti žemėmis, kurių abi nori. Nepasidalinus gresia išnykimas. Grupių nariai buvo verčiami ieškoti kompromisų ir išiečių, kur dviejų šalių interesai susikerta. Patyrė, kaip veikia derybos, kai derybininkai spaudžiami ne tik vieni kitų, bet ir savo rinkėjų bei išorinių grėsmių. Dalyčiai mintimis apie stereotipus ir kaip jie paveikia konfliktus.

Kursus organizavusi organizacija Lijot laiko save Lietuvos jaunimo organizacijų atstove, siekia atstovauti jų interesams, kelti organizacijų darbuotojų ir veikėjų kvalifikaciją, aiškino anksčiau minėta Lijot atstovė ryšiams su visuomene Viktorija Paliulionienė. Lijot siūlo projektus, tarnaujančius šiems tikslams, ir telkia lešas iš valstybių, ir iš nevyriausybinių fondų. Komentuodama Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso programą, Viktorija siūlė išsivijusių lietuvių jaunimo sąjungai palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuva ir nuogastavo, jog kongreso dalyviai nepraleido

DRAUGAS, 2003 m. rugpjūčio 12 d., antradienis

3

daugiau laiko Lietuvoje. Šių metų Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas prasidėjo Vilniuje, tačiau po kelių dienų persikėlė į Punkską ir galop į Vokietiją. Kitą kongresą — žadama rengti jau nebe Lietuvoje.

Beje, dar nepamirėjau, jog jaunimo studijų dienų dalyviams apie lietuvių fondo veiklą aiškino ką tik kadenciją baigęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas. Kamantas aiškino jaunimui, kad išsivijoję kaupiamas Lietuvių fondas šiuo metu turi 15 milijonų dolerių neliečiamo kapitalo, kasmet skirsto apie milijoną dolerių pelno įvairiems tikslams, įskaitant stipendijas. Kamantas paaiškino, kaip pateikti paramos prašymą per fondo interneto svetainę www.lith-fund.org ir kokiais būdais jauni žmonės galėtų pakliūti į fondo direktorių valdybą — vertingi patarimai prisiminus, jog — nori nenori — dažnai veiklos sėkmė kaip tik priklauso nuo finansų.

Savaitė prasidėjo susipažįstant su padėtimi Lietuvoje, paskui dėmesys buvo skiriamas lietuviškos išsivijos atečiai. Organizacinio darbo igūdžių lavinimo kursas dalyviams surengė Lietuvos jaunimo organizacijų susivienijimo Lijot atstovai. Buvo ir laiko ekskursijoms į istorinį Heidelbergo miestą ir pilį bei didingą Germanijos statulą prie Reino, plaukiota laivu romantiškame Reino slėnyje prie legendinio „Lorelei“ vingio.

Ketvirtadienio ekskursija, plaukiant Reino upę, buvo proga jaunimui ne tik pasigėrėti žaviais peizažais, slėniu, senovinėmis pilimis, bet ir artimiausią susidraugauti, aptarti visiems aktualius klausimus ir, aišku, pasilinksinti. Ekskursija praėjo sklandžiai, išskyrus tai, jog laivas išplaukė kelioms studijų savaitės dalyviams neatėjus ir jį laiku. Tačiau, būdami nepėsti, jie įlipo į kitą laivą ir studijų savaitės laivą pasivijo.

Ekskursijos išvakarėse jaunimas dar išgirdo Atviro visuomenės instituto ombudsmeno ir Lietuvoje gerai žinomo veikėjo Irenos Veisaitės paskaitą apie toleranciją ir Lietuvą. Irena, kuri, kaip žinia, yra žydų kilmės lietuviė, išgyvenusi holokaustą, aiškino išsivijos jaunimui, kad, jos nuomone, Lietuvoje tolerancijos klausimas ir skaudesnis tautos istorijos puslapis jau svarstomi žymiai bliviau ir

objektyviau, nei seniau.

Irena savo pastabas pradedo papasakodama savo asmeniška istoriją, kaip jai tėvai pamoko gerbti kitų žmonių įsitikinimus, kaip jai iš geto padėjo pabėgti ir priglaukė lietuviui. Prelegentė aptarė, kokiose srityse Lietuvoje reikalinga ypatinga tolerancija — tai vertinant istorinius santykius su lenkais, žydais, rusais ir kitomis tautomis, svarstant lietuvių dalyvavimą holokauste — anot jos, vien kaltinimais nieko neišsprendime — taip pat svarstant lietuvių talkinimą tarybinei valdžiai. Pasak jos, pasaulyje vis mažėja homogeniškų valstybių, ir Lietuva neliks tokia. Tautos vertiamos gyventi arčiau viena kitos, o tai reikalauja daugiau tolerancijos. Žinoma, toleruotina, yra tik tai, kas nekenkia kitam, ir būtent čia prasideda ginčai — kas kenkia, ką drausti, ir pan. Irena pasakė lietuviškam jaunimui, kad Lietuvos istorijoje apskritai tolerancijos buvo daug, nors būta netolerancijos apraiškų, kaip Antrojo pasaulinio karo metais. Šiandien Lietuva oficialiai yra labai tolerantiška, bet problemų dar sudaro kai kurių politikų pastangos pritraukti rinkėjus, skleidžiant ksenofobiškas mintis. Kalbancioji konkrečiai paminėjo politiko Štarausko pavyzdį, kuris, anot jos, yra pasakęs, kad jis dėkingas naciams, nes kitaip šiandien jis kokiems nors žydams valytų batus. Kaip niūriai Lietuva atrodytų išgirdus toki politiką pareiškimą, vilties teikia tai, jog atsiranda žmonių, kaip Medininkų išpuolio liudininkas Tomas Šernas, kuris viešai Štarauskiui atsakė, kad jis mielai batus žydams valytų, jeigu tai išgelbėtų vieno vaiko gyvybę.

Taciau, kaip rodo naujausios apklausos, stereotipai dažnai dominuoja lietuvių mąstysena — čigonai sutapatini su vagimis, žydai su sukčiavimu, gėjai nepagėdinami, kaip kaimynai. Daugelis žmonių asmeniškai kaltina žydus Lietuvos išdavimu komunistams. Užmirštama, jog nei viena žydų organizacija neparėmė tarybinės okupacijos, ir kad komunistai daug daugiau išstremė į Sibirą žydų, negu lietuvių, jeigu skaičiuojame procentais. Galima krinti, kurie ir kai kuriuos žydus, kurie, pasak prelegentės, sutelkia visą dėmesį tik savo kanciom, nerodo pakankamo jautrumo kitų tautų, su kuriomis siekia dialogo, pvz. lietuvių kanciom. **Nukelta į 5 psl.**

IŠ ATLANTO VANDENYNO Į RAMŲJĮ

ALEKŠAS VITKUS

Turėdamas savo laivą abiejose sąsmaukose pusėse, jis vedė puikų verslą, siųsdamas tūkstančius amerikiečių ieškoti aukso Kalifornijoje.

Į tai atkreipė dėmesį ir Amerikos vyriausybė, kuri jau 1870 metais pradėjo tyrinėti galimybes ten iškasti kanalą. Per 1879 metų tarptautinį geografų sąjungos suvažiavimą Paryžiuje amerikiečiai pasisakė už kanalo kasimą per Nikaragvą. Nors tai ir ilgesnis kelias, bet arčiau Amerikos, ir, be to, gamtinės sąlygos ten patogesnės, nes buvo galima pasinaudoti San Juan upe, jungiančia Atlanto vandenyną su dideliu Nikaragvos ežeru, iš kur gal dar tik 20 mylių iki Ramiojo vandenyno. Siūlau susidomėjusiam skaitytojų pažvelgti į

žemėlapi. Deja, kongrese dalyvavę geografi nubalsavo už Panama variantą, kurį rėmė garsusis prancūzas Ferdinand de Lesseps, kuris buvo suplanavęs ir prižiūrėjęs Suez kanalo statybą, baigtą 1869 metais. Energingas vyras, būdamas 69 metų, vedė 19 metų merginą, su kuria susilaukė 12 vaikų.

Suez kanalas, nors ir dvigubai ilgesnis negu Panama kanalas, buvo iškastas palyginti lengvai, per dykumų lygumas, kur nebuvo jokių upių, o Panamos kanalas būtų kasamas per labai tankias džiungles, per kurias teko sunkiai suvaldoma galinga chagres upė. De Lesseps ir čia norėjo kasti vienodo lygio kanalą, kaip ir Suez, be jokių šluočių. Kadangi apylinkės

buvo gerokai kalnuotos, toks vienodo lygio be šluočių kanalas būtų reikalavęs nepaprastai daug žemių nukasimo, ko prancūzas pakankamai neįvertino. Dabar apskaičiuojama, kad bešluotinis kanalas būtų pareikalavęs keturis kartus daugiau žemių nukasimo. De Lesseps, nors jau buvo 75 metų, ryžtingai pradėjo šį naują projektą. Paruošiamieji darbai prasidėjo 1881 metų sausio mėnesį. Gegužės mėnesį prasidėjo lietingas laikotarpis, kuris tęsėsi iki gruodžio mėnesio. Su lūtimis atėjo ir geltonasis drugys.

Tikras kasimas prasidėjo 1882 metais ir nelaimės ne-reikėjo ilgai laukti. Rugsejo 7 dieną sasmuka ištiko, dar ten iki tada negirdeto stiprumo žemės drebejimas, beveik sunaikinęs visą kasimą aptarnaujanti geležinkelį. Vyriausias darbu vykdytojas grįžo į Paryžių. Tada darbams tęsti de Lesseps pakvietė naują vadovą Jules Dingler, kuris į

džiungles atvyko kartu su savo žmona, sūnumi, dukra ir jos sužadėtinu. Metų pabaigo jie visi, išskyrus patį tėvą, jau buvo mirę nuo geltonojo drugio. Prie geltonojo drugio prasidėjo ir maliarija. Netrukus jau buvo skaičiuojama apie 20,000 ligų pakirstų, prie kanalo statybos dirbusių, darbininkų.

Kadangi darbininkų atlyginimai buvo palyginti visai neblogi, jų vis delto netrūko. Netruko ir rangovų iš Europos bei Amerikos, kurie norėjo iš to didžiulio kanalo kasimo projekto gerokai užsidirbti. Tačiau nelaimės nesibaigė. 1885 metais prasidėjo net dviejų skirtingų politinių grupių sukilimai, kuriuos vis delto Kolumbijos valdžia zauriai numalšino. Visu tuo ir savo šeimos netekimu nusivylęs, Dingler metė darbą.

Bet projekto autorius de Lesseps, jau sulaukęs 80 metų, atvyko pats į Panamą gelbėti padėti. Jis surado jauną

vos 26 metų energingą inžinierių, Philippe Bunau-Varilla, kuris sugebėjo tęsti darbus toliau. Atvyko ir daugiau projekto entuziastų, jų tarpe net ir garsus 39 metų amžiaus tapytojas Paul Gauguin. Tuo tarpu Prancūzijos vyriausybės ekspertai 1886 metų gegužės mėnesį paskelbė, kad planas statyti tą kanalą be šluočių buvo neįmanomas, tuo beveik netiesioginiai rekomenduodami sustabdyti jo tolimesnį kasimą.

Užsipykę senis de Lesseps nesutiko ir dar metus tęsti tolimesnius kasimus. Tačiau darsis vis aiškiau, jog vienintelis finansinškai įmanomas projekto užbaigimas buvo pereiti į kanalo su šluotais versija. Garsusis prancūzų inžinierius Gustave Eiffel, tuo metu Paryžiuje statęs veliau labai išgarsėjusį Eifelio bokštą, buvo pasamdytas paruošti planus dėl šluočių statybos. Bet ir jo didelis autoritetas nunebėti padėti. Jis surado jauną

žiniškų pinigų investavusių prancūzų, daugiausia turtingų milijonierių žydų. Prancūzijoje kilo smarki antisemitizmo banga, kuri iš dalies buvo atkaklinga ir už 1894 metų ne-teisingą kpt. Alfred Dreyfus, žydo, nuteisimą, jį kaltinant valstybės išdavimu. Akcijų vertė krito, įsikio Prancūzijos valdžia ir, kaip dažnai būna su politikais, prasidėjo itarinių mai, papirkimai, kyšiai bei kitokios piniginės machinacijos. Prasidėjo teismai, ir de Lesseps sūnus atsirado kalėjime. Tevo, dėl jo senyvo amžiaus, neteisė. Kanalo statyba sustojo 1888 metais. Tik vėliau paaiškėjo, kad de Lesseps ir jo sūnus buvo politikų ne-teisingai apkaltinti. Taip nusikraustas, iki savo amžiaus galo, jis niekada nei vienu žodžiu daugiau nebeminėjo Panamos kanalo vardo. Mire 1894 m., būdamas 89 metų.

XIX šimtmečio pabaigoje didžiosios Europos valstybės — Prancūzija, Anglija, Vokie-

tija ir kitos, kurė savo kolonijas ir tarp savęs ramiai dalinosi Afrika bei nemažą Azijos plotus. Mat tuo laiku garsusis Anglijos finansininkas ir kolonizatorius Cecil John Rhodes skelbė, jog pasaulis turėtų būti tvarkomas vien Anglijos, Amerikos ir Vokietijos. Todėl nerorėjo atsilikti nuo kolonizatorių nei gana demokratine Amerika. Proga pasitaikė, kai Kuboje, vis dar valdomoje Ispanijos, kilo neramumai ir net sukilimas, siekiantis Kubos nepriklausomybės. Havanos uoste buvo susprogdintas, tik neaišku kieno rankomis, Amerikos karo laivas „Maine“. Amerika tuojau paskelbė Ispanijai karą ir jau po kelių mėnesių ištūmė ispanus iš Kubos, Puerto Rico ir Filipinų salų.

Kai tuometinis Amerikos prezidentas William McKinley zuvo nuo anarcho kulkos, 1901 metu rugsejo mėnesį prezidentu tapo jaunas, vos 42 metų, Theodore Roosevelt, iki tol buvęs viceprezidentu. **Bus daugiau**

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KUN. V. LABAŠAUSKAS DŽIAUGIASI GALIMYBE STUDIJUOTI AMERIKOJE

Iš Vilkaviškio kilęs, kun. Vaidotas Labašauskas, kuomet mes su juo kalbėjome Čikagoje, džiaugėsi, kad gali studijuoti JAV ir ne bet kur, o pačioje Amerikos sostinėje — Vašingtone esančiame Katalikų universitete.

Jis taip pat teigia, jog čia atvedė Dievo planai, kuriuos kunigas jaučia nuo pat jaunystės. 1968 m. gimęs Vaidotas, tik sulaukęs 24 metų, pajuto pašaukimą kunigystės luoman. Jis baigęs mokyklą, vėliau dvejus metus mokėsi Maisto parengimo techniku. Tada dar buvo dveji metai sovietinėje armijoje, o po jos — darbas Marijampolės pieno konservų fabrike.

Tik tada Vaidotas išgirdo savotišką vidinį balsą, kuris jį atvedė į Kauno kunigų seminariją ir prieš 5 metus buvo įšventintas kunigu. Dar studijų laikais jis buvo paskirtas klierikų ugdymo ir tose pareigose buvo 4 metus.

Tada iš vysk. Juozo Žemaičio sužinojo, kad gauna Amerikos Vyskupų konferencijos stipendiją studijoms JAV Katalikų universitete Vašingtone.

Dabar jau pora metų jis studijuoja moralinę teologiją ir iš šios srities ruošia magistrantūrą. Be jo, šiame prestižiniame katalikų universitete mokosi dar vienas kunigas iš Lietuvos — tai Virgilijus Paškus. Kun. Vaidotui dar liko keletas metų studijų Vašingtone, o tada sugrįš atgal į Lietuvą.

Su šiuo dvasininku teko kalbėtis po pamaldų Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje, Brighton Parko lietuvių telkinyje. Jis čia daugiau negu mėnesį laiko pava-

davo Lietuvon atostogoms išvykusį kun. Jaunį Kelpšą, tarnaudamas tos apylinkės lietuviams tikintiesiems.

Kiek anksčiau jį teko sutikti Šv. Antano parapijoje Cicero mieste, nes kartą ir čia jis aukojo šv. Mišias. Džiauniasiai Čikagon jis užsuka Kaledų ir vasaros atostogų metu, čia pagelbsti vietiniams kunigams.

Iš Brighton Parko kun. V. Labašauskas birželio 15 d. išvyko į Dainavos stovyklą, kur buvo jaunųjų ateitininkų stovyklos dvasios vadu. Tuomet jis pajudėjo į atostogas Lietuvon, kur gyvena jo artimieji.

Rugpjūčio mėnesį vėl prasideda nauji mokslo metai Amerikos katalikų universitete. Tad kun. Vaidotas turės aktyviai įsijungti į nelengvą studijų eigą. Ji reikalinga ypatingo susikaupimo, nes viskas vyksta anglų kalba, kuri irgi atneša tam tikrų sunkumų. Be to, kartą per mėnesį auksa pamaldas ir Vašingtone gyvenantiems lietuviams.

Budamas Amerikoje, kun. Vaidotas nemazai bendrauja ir su senesniais jį kraštą atvykusiais mūsų tautiečiais, pažiūrą į problemas, nusiteikimus, stengiasi jiems padėti, pagelbėti nelengvuose šio krašto labirintuose.

Apie savo išgyvenimus Amerikoje kun. Vaidotas apibūdino ilgesniame interviu, kuris buvo paskelbtas Vilkaviškio krašto laikraštyje „Santakojė“. Čia jis atvirai pakalbėjo apie savo sudėtingą jaunystę bei po jos atėjusį pašaukimą į kunigų luomą.

Edvardas Šulaitis

Kun. Vaidotas Labašauskas.

• **Kretinga.** Birželio 7 d. čia buvo surengta Sekminių vigilija. Ji prasidėjo šv. Mišiomis, kuriose įvairios maldos ir apšalavimų grupės pristatė Šventosios Dvasios dovanas. Po Mišių visa naktį vyko budėjimas prie išstatyto Šv. Sakramento. Budėjimo metu vienos maldininkų grupės giedojo, kitos kito liturginius tekstus, dar kitos rodo vaidinius. Vigilijoje dalyvavo maldininkai ne tik iš Kretingos, bet ir iš Klaipėdos, Palangos bei kitur.

• **Vilnius.** Birželio 18 d. paminėtos Vilniaus arkivyskupo Julijono Steponavičiaus 12-osios mirties metinės. Vakar Vilniaus arkikatedroje, Šv. Kazimiero koplyčioje šv. Mišias aukojo vysk. Juozas Tunaitis, koncelebravo kunigai Vaidotas Alubis, MIC, Ricardas Doveika, Rimoldas Šiušis. Mišių pradžioje vysk. J. Tunaitis trumpai priminė arki-

vyskupo J. Steponavičiaus biografiją ir ganytojo darba sunkiais sovietų priespaudos metais: Vilniaus arkivyskupijai ganytojas vadovavo gyvendamas tremtyje Zagareje. Arkiv. J. Steponavičius mirė 1991 m. birželio 18 dieną.

• **Birželio 7 d.** Arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje parapijos bendruomenės jaunimas šventė Sekminių vigiliją. Izanginiame žodyje vigilijos prasmę paaiškino kun. Ricardas Doveika. Liturgijai vadovavo kun. Vaidas Vaišvila. Po šv. Sakramento adoracijos arkikatedros varpinėje vyko agape.

• **Birželio 22 d.** kun. T. Vallianus pašventino tautodailininko M. Čebelio Kazlu Rudos šv. Jėzaus Širdies baznyciai nutapytą Gailėtingojo Jėzaus paveikslą. Paveikslas pakabintas parapijos baznycioje, prie šv. M. Marijos altoriaus.

Su džiaugsmu pranešame, kad šios Čikagos Švento Kazimiero kongregacijos seselės buvo išrinktos į Kongregacijos tarybą 2003-2008 metams. Pirmoje eilėje (iš kairės): ses. Regina Marie Dubickas, pirmoji asistentė; ses. M. Immacula Wendt, generalė vyresnioji; ses. Margareta Petcavage, asistentė; antroje eilėje (iš kairės): ses. Elaine Kuizinas, asistentė/sekretorė; ses. Grace Ann Kalafut, kongregacijos izdininkė.

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJOS KATECHETIKOS CENTRAS UŽBAIGĖ PROJEKTĄ „GYVYBĖ DIDŽIAUSIA DOVANA“

Vilniaus arkivyskupijos Katechetikos centras dar 2002 m. rugpjūčio 29 d. mokslo metų pradžios atidarymo proga pedagogus pakvietė dalyvauti projekte „Gyvybė — didžiausia dovana“. Į šį kvietimą atsiliepė ir į projekto pirmąją etapą įsitraukė 13 tikybų mokytojų iš skirtingų Vilniaus arkivyskupijos dekanatų bei Vilniaus miesto didesniųjų parapijų. Kiekvienas iš jų į projektą įtraukė po — 4-6 vyresniųjų klasių moksleivius, kurie panašius renginius padėjo organizuoti savo dekanatuose ar parapijose.

2002 m. spalio 28-29 d. projekto pirmojo etapo dalyviai darbo grupėse ieškojo atsakymų į klausimą, kam naudinga skatinti seksio industrijos populiarinimą per įvairias masines telekomunikacijos priemones, platinti kontracepciją, legalizuoti abortus, įteisinti dirbtinį apvaisinimą mėgintuvėlyje; taip pat aptarė, kas laukia tų, kurie pasiduos šiai

pasūliai: tai nepageidaujamas nepilnamečių nėštumas, abortai, nevaisingumas, lytiškai plintančios ligos, skyrybos, savizudybės ir t. t. Improvizuotoje teismo saleje dalyviai iš kun. Ricardo Doveikos lūpų išgirdo Katalikų Bažnyčios poziciją šiais klausimais. Katechetikos centro metodininkė Linai Bučinskaitė vesti renginį taip pat padėjo dar dvi katalikų tikybų vyr. mokytojos bei aštuoni Vilniaus pedagoginio universiteto Tikybų katedros studentai.

Antrojo etapo metu (2003 m. sausio 2-4 d.) 53 Vilniaus arkivyskupijos katalikų tikybų mokytojai dalyvavo trijų dienų konferencijoje. Šiame kvalifikaciniame renginyje pedagogai kartu su dvasininkais, psichologais, filosofais, medikais bei religinio ugdymo specialistais aptarė gyvybės puoselėjimo klausimus. Praktinius užsiėmimus vedė svečiai iš Vokietijos teol. dr. Gerdas Birkas.

B.Ž. 2003 Nr. 11

VATIKANAS „NUSTEBES“, KAD EUROPOS SAJUNGOS KONSTITUCIJOS PREAMBULĖS PROJEKTE NEMINIMA KRIKŠČIONYBĖ

(KAP) Vatikanas išreiškė „nusistebėjimą“, kad Europos Sąjungos naujosios konstitucijos preambulos projekte neminima krikščionybė. Vatikano atstovo spaudai Joaquino Navarro-Vallso gegužės 30 dieną paskelbtame pareiškime teigiama, jog šį trūkumą privalo ištaisyti vėlesniame teksto variante. Sykiu pareiškime sveikinama, kad konstitucijos projekto 51 straipsnyje aiškiai įvardijama „nuolatinio dialogo su Bažnyčiomis bei religinėmis bendrijomis“ būtinybė ir pripažįstama jų tapatybė bei ypatingas indelis. „Del preambulos pirmojo projekto, tai jame minimi įvairūs ir svarbūs elementai, prisidėję prie Europos paveldo susidarymo, tačiau nusistebėjimą kelia tai, kad tarp jų aiškiai neminima krikščionybė“, — rašoma Vatikano pareiškime.

Pateiktą Europos Sąjungos konstitucijos preambulos projektą griežtai kritikavo aukšti Vatikano atstovai. Pasak Vatikano „užsienio reikalų ministro“ arkivyskupo Jean-Louis Taurano, preambulos projektas „nesubalansuotas“. Tai, kad minimos filosofinės Apšviestos srovės, bet ne krikščionybė, esąs „ideologinis sprendimas, įkveptas izulais siekio perrašyti istoriją“.

Interviu Turino dienraščiui „La Stampa“ Šventojo sosto ūkio prefektūros prezidentas kardinolas Sergio Sebastiani pabrėžė: „Įbraukti krikščionybę iš naujosios konstitucijos reikštų nukirsti dutakstantmetes Europos šaknis“. Tačiau, jo žodžiais, dar yra laiko ir galimybių padaryti ištaisytį ir atšaukti tai, kas „iš Europos atima jos DNR“. Kaip dabartinės formulės priežastį jis

įvardijo „tam tikrą laicizmą“, kuris atrodė jau seniai įveiktas.

Kardinolas Roberto Tucci, kalbedamas per Vatikano radiją, pareiškė: „Pikčiausia, kad jie nesurado drąsos pripažinti istorinio fakto — milžiniškos krikščioniskos kultūros įtakos Europos kultūrai“. Čia kalbama ne apie katalikybę, protestantizmą ar stačiatikybę išpažinimą, bet paprasčiausiai apie „šio fakto pripažinimą“. To nepripažįstant, trūksta veiksnio, tvirtiausio vienijančio Europą: „visų krikščioniškosios religijos elementų, įsipačiusių į Europos kultūrą“. Šimtai milijonų europiečių, kaip ir anksčiau, tebegyvena krikščioniškosiomis vertybėmis. Nepaminėti krikščioniškųjų Europos šaknų reiškia „įžeisti sveiką žmogaus protą“.

B.Ž. 2003 Nr. 11

VAIKŲ BAŽNYTINIŲ CHORŲ ŠVENTĖ KRETINGOJE

Gegužės 31 d. Kretingoje vyko tradicinė vaikų bažnytinių chorų šventė. Joje dalyvavo per 40 vaikų chorų iš visos Lietuvos. Pirmiausia vaikai rinkosi prie Lurdo ir bendrą repeticiją. Po to iškilminga eiseną per miestą patraukė į bažnyčią, kur giedant vaikų ir jaunimo pamėgtas giesmes buvo švenčiama Eucharistija. Šv. Mišioms vadovavo Kretingos Viešpaties Apreiškimo Šv.

Mergelei Marijai parapijos vikaras brolis Evaldas Darulis. Po Mišių vaikų šventorėje laukė siurprizas — gausybė įvairiaspalvių balionų — ir agape.

Jau tryliką kartą rengiama chorų šventė nepraranda susidomėjimo ir aktualumo. Joje kasmet dalyvauja nemažas vaikų ir jaunimo būrys. Šiemet šventės dirigantai buvo Vilniaus bernardinų šv. Pranciškaus bažnyčios jauni-

mo vaikų choro vadovė Lina Pudziulevė ir Klaipėdos Kristaus Karaliaus bažnyčios vaikų choro vadovas Pranas Mačernis. Orkestrui vadovavo Kretingos Viešpaties Apreiškimo Šv. Mergelei Marijai bažnyčios vaikų choro vadovė Milda Trušauskaitė. Šventę organizavo Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba. Šv. Cecilijos draugai ir Kretingos katalikų parapija.

KONFERENCIJA VERTYBIŲ UGDYMO TEMA

2003 m. gegužės 2 d. Alytaus Šv. Benedikto vidurinėje mokykloje vyko konferencija — seminaras „Vertybių ugdymas — neatsiejama pamokė ir papildomojo ugdymo veiklos dalis“, kurią organizavo Lietuvos katalikų mokyklų pedagogų asociacija. Dalyvavo arti 100 pedagogų iš visos Lietuvos katalikų švietimo įstaigų.

Renginys pradėtas Mišiomis. Susimąstytį, apmąstant savo darbus, skatinantį pamokslą pasakė Lietuvos katalikų mokyklų pedagogų asociacijos (LKMPA) pirmininkas, Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ, linkėdamas prasmingo darbo visiems ir kiekvienam.

Mokykloje konferencijos dalyvius sveikino Alytaus Švietimo skyriaus vedėjas Vitautis Valūnas, Šv. Benedikto vidurinės mokyklos direktorius Vytautas Bigaila. LKMPA pirmininkas kun. Gintaras Vitkus, SJ, sveikindamas atvykusius, akcentavo vertybių sąsają su mokslu: žinias galima perteikti, vertybėmis tik pasidalinti ir sudaryti kitiems galimybę rinktis, linkejo sekmes dalinantį patirtimi. Konferencija vedė direktoriaus pavaduotoja ugdymui Teresė Langienė.

Stebėtos Alytaus Šv. Benedikto vidurinės mokyklos penkių pamokos (darbas grupėse), neakivaizdinė kelionė „Į vertybių šalį“ (I b klase, mokyt. Rita Mizgirdienė) ir pranešimas „Ikimokyklinių institucijų ir bažnyčios sąveika XXI a. pradžioje“ (Panevėžio kun. Kastyčio Ramanausko lopšelio — darželio direktorė Dalia Pakenienė); integruota pamoka „Motinos vardas šventas“ ir pranešimas „Pradinių klasių moksleivių vertybių ugdymas dailės — darbų pamokose“ (2 a. klase, mokyt. Kazimiera Burinskienė), integruota pamoka — paroda „Mociutes palepėje“ (4 a. klase, mokyt. Aurelija Palekaitė) ir pranešimas „Kartų sąveika, ugdant krikščioniškas vertybes“ (mokyt.

Terese Langienė); integruota pamoka „Gyvybės stebuklas ir motina“ (8 kl., mokytojos: Anelė Jankauskienė ir Ramutė Remeikienė), pranešimas „Moters pašaukimas“ (Alytaus poliklinikos gydytoja Vita Lingienė), papildomojo ugdymo renginys 10-12 klasių moksleiviams „Krikščioniškosios ir universaliosios vertybės romantizmo epochos literatūroje“ šios mokytojos Irena Leščinskienė, Janina Aleknevičienė ir Birutė Gudleikienė) ir pranešimas „Pilietiškojo ugdymo debatai“ (Kauno jėzuitų gimnazijos mokytoja — Alina Gutauskienė).

Po pietų pristatytas menų integracijos ir vertybių ugdymo projektas „Kuriantis ramos“ (Dalia Miliauskienė), išklausyti penki pranešimai:

„Arkivyskupas Mečislovas Reins — jaunimo dorovės puoselėtojas ir ugdytojas“ (dr. Aldona Vasiliauskienė, VU RSTC), „Jėzuitų auklėbos principai ir sv. Ignaco pedagoginė paradigma“ (Sigutė Balčiūnienė, Vilniaus jėzuitų gimnazija), „Socialinis darbas Vilniaus jėzuitų gimnazijoje“ (Džeraldas Dagys, Vilniaus gimnazija), „Auklėjimo programa 4+4“ (Edita Sicaite, „Vertybinių ugdymų sielovadinės programose“ (kun. Vytautas Sadauskas, SJ, Kauno jėzuitų gimnazija).

Po pranešimų ir diskusijų išklausa LKMPA pirmininko kun. Gintaro Vitkaus, SJ, bei sekretorės Daivos Karazijaitės LKMPA veiklos ir finansinės ataskaitos, vyko nauji asociacijos pirmininko bei tarybos rinkimai. LKMPA pirmininku vienbalsiai išrinktas Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ. Į naująją tarybą išrinkti 8 asmenys iš Alytaus, Panevėžio, Klaipėdos, Utenos, Vilniaus, Šiaulių katalikų švietimo įstaigų (Dalia Pakenienė, Teresė Langienė, Nijolė Zabukienė, Vaidotas Jukna, Rita Lekerauskienė, Loretta Vasiliauskienė ir Džeraldas Dagys).

Dr. A. Vasiliauskienė

Vietoj karo metu sudegusios Šv. Jėzaus Širdies bažnyčios Žvirgždaičiuose, Šakių rajone, Vilkaviškio vyskupijoje, yra statoma nauja, mūrinė bažnyčia.

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO NAMŲ, VEIKTOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.
Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

TAISOMĖ
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRKYKLAS, ORO
VESINTUVUS,
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624.

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Padėsime legalizuoti visus lietuviškus dokumentus: skyrybos, Lietuvoje, vizu pratęsimas, žalioti kortelę ir dar daug, daug kas.
Tel. 773-278-2434; 773-278-0660.

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraščio „Draugas“ brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Lietuvos kariuomenės vadas aplankė Irake tarnaujančius karius

Atkelta iš 1 psl.

Be spygliuotos tvoros, stovyklą juosia 4 metrų aukščio apsauginė tvora, kurios storis apacioje trys, viršuje — vienas metras.

„Isiveržti į bazę būtų labai sunku ir iš tiesų nėra pajėgų, kurios galėtų pulti bazę“, sakė J. Kronkaitis. Kartu jis teigė, kad per du tarnybos mėnesius pavojaus lietuviams kariams nebuvo kilęs, jie yra užmezgę

gerus santykius su irakiečiais.

Apie J. Kronkaitio kelionę į Iraką Lietuvos žiniasklaida nebuvo informuota iš anksto.

Pasak kariuomenės atstovų, to reikalavo Danijos kariškiai. Jų valstybės spauda apie vizitą Irake irgi sužinojo tik jam įvykus.

J. Kronkaitis teigimu, tokių priemonių buvo imtasi siekiant užtikrinti karių saugumą, nes jei agresyviai nusiteikę vietiniai

gyventojai sužinotų apie aukšto rango kariškio atvykimą, kariai gali kilti pavojus.

LDK Algirdo bataliono kariai misijoje Irake bus dar du mėnesius.

Praėjusią savaitę į misiją Irake išvydė 45 Alytaus Didiosios kunigaikštienės Birutės bataliono kariai Irake tarnaus jau 6 mėnesius.

PLAČIOS APIMTIES PLJ KONGRESAS (2)

Atkelta iš 3 psl.

Liepos 26 d. išskilmingu pokyliu per 80 jaunų lietuvių delegatų iš viso pasaulio užbaigė XI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, ir tuo pačiu Huettenfelde, Vasario 16-osios gimnazijos patalpose vykusią jaunimo studijų savaitę. Paskutinės studijų savaitės dienos buvo skirtos organizacijos tikslams ir veiklai aptarti.

Pokyliu, kuriame grojo lengvinė Lietuvos retro — roko grupė „Vairas“, baigėsi Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso studijų savaitę, sykiu ir XI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Paskutinėmis studijų savaitės dienomis vyko aistringos ir kritiškos diskusijos apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vaidmenį, tikslus ir ateitį. Penktadienį, pasiskirstę į darbo grupes pagal regionus ir kraštus, jauni studijų savaitės dalyviai visi turėjo prąga išsakyti savo kritiškas pastabas apie Pasaulio lietuvių jaunimą vienijančią organizaciją, išsivaiduoti, kokia ta sąjunga būtų ideali ir pameginti sugalvoti naujų minčių tolesnei veiklai, organizacijos tobulinimui.

Pasigirdo nemažai kritiškių pastabų apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos tikslus. Kai kuriems dalyviams atrodė, jog sąjunga neturi aiškaus tikslo, gvildesta nutautėjimo problema lietuvių kalbos nevertojant. Kai kurie kongreso dalyviai skundėsi, jog bendravimas dažnai vyko anglų kalba, kai kurie jautėsi šiek tiek palikti „už borto“, bendravimą tarp skirtingų kraštų atstovų kartais sunkino tiek kalbos skirtumas — nemažai jaunimo atstovų lietuviška kalba silpnai — tiek kultūros skirtumai. Kita vertus, visgi posėdžiuose ir neoficialiuose pokalbiuose rasta nemažai bendros kalbos, bendros kritikos ir panašių pasiūlymų tolimesnei veiklai.

Plataus pritarimo susilaukė kritika, jog Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga ir kraštų jaunimo sąjungos turi įvaidžio problemą — vyresniųjų lietuvių, kurie vadovauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi ir krašto Lietuvių Bendruomenėms, dažnai į jaunimą žiūri nerimtai. Buvo pasiūlymų skirti daugiau dėmesio įvaidžio kūrimui, ypač vyresniųjų atžvilgiu, kad jie suprastų, kad jaunimo sąjunga — tai ne vien pasilinksminimai ir pramogos — ir ryšiams su kitomis lietuviškomis organizacijomis, ne tik išsivijoje, bet ir Lietuvoje. Šia linkme buvo naudingas lietuviškos organizacijos vienijančios grupės Lijot atstovų dalyvavimas studijų savaitėje.

Siūlyta jaunimui nelikti vien jaunimo sąjungoje, o vertintis ir į platesnes, itakingesnes organizacijas, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir Lietuvių fondo valdybą. Lietuvių fondas kasmet skirs apie 1 milijoną dolerių įvairiems tikslams, tačiau jo valdyboje nėra jaunimo.

Kai kurie kongreso dalyviai liko nepatenkinti kongreso organizavimu ir kainomis. Kai kurie skundėsi, jog kongresas, kuris prasidėjo Vilniuje, paskui buvo tęsiamas Punske galop Vokietijoje, kainavo per brangiai, atsisveigiant į maisto ir patalpų kokybę.

„Draugo“ gegužinėje rugpjūčio 10 d.

Nuotr. Jono Kuprio.

Atkelta iš 1 psl.

Parlamentaras paminėjo kontrabandininkų, muitininkų ir teisėjų „meilės trikampi“, metų metais tebesitęsiančias kovas dėl muitinių darbo, kai pradingsta milijardai valstybės pinigų.

V. Landsbergis pažymėjo, kad ankstesnės bankų „išsiurbimo“ metodikas dabar bandoma pritaikyti ES paramai,

užvaldyti valstybę

SAPARD lėšoms pasiimti.

Parlamentaras paminėjo ir žemes supirkimo skandalą, miškų nusiaubimą, iškertant juos. Jis teigė, kad netrukus gali atsiverti dar viena piktžaidė — narkotikų verslas.

V. Landsbergis sakė matęs ir abejotinus teisėjų veiksmus. Jo nuomone, turėtų išsivystyti atvira diskusija apie teisėjų santykius su kapitalu. Parlamente

mentaras prisiminė daugybę metų besitęsiančias finansinių

suktybių bylas, kurios, anot jo, teismuose labai lengvai atideliuojamos laukiant senaties termino.

V. Landsbergis ragino pasipriešinti tam valstybės užvaldymui, kurio siekia „egoistinės engėjiškos interesų grupės“.

Lietuvos krepšinio rinktinėje nebus nei Ž. Ilgausko, nei A. Sabonio

Atkelta iš 1 psl.

Taip teigia dienraštis „Lietuvos rytas“, kaltindamas dėl ilgai trukusios nežinios Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vadovą Algimantą Pavilionį, kuris žinojo Ž. Ilgausko sprendimą, tačiau

nedrįso jo pasakyti viešai.

Susitikime su prezidentu R. Paksu krepšinio tėvai irgi galutinai nepasakė, kad Žydrūnas nežais, tačiau davė suprasti, kad pinigų jam mokantis „Cleveland Cavaliers“ klubas

nenori jo leisti į Europos čempionatą.

Lietuvos krepšinio federacijos prezidentas Vladas Garastas ne kartą teigė, jog su Ž. Ilgausku nepavyksta pasikalbėti, ir jo sprendimas nežinomas.

Septintadalis i sekso vergiją Vokietijoje atvežtų moterų — iš Lietuvos

Atkelta iš 1 psl.

Vokietijos teisėsaugininkų teigimu, 2002-aisiais i Vokietiją nelegaliai atvežtos 811 moterų, du trečdaliai jų buvo įtrauktos i prostitucijos verslą. Tarp jų 17,6 proc. atvežtos iš Rusijos, 14,7 — iš Lietuvos, 11,2 proc. — iš Bulgarijos.

Daugiau kaip pusė moterų nebuvo informuotos apie tikrąjį jų kelionės tikslą, tai, jog jų darbas — prostitucija, žinojo kas ketvirta prekeivių žmonėmis auka.

Jauniausiai prekybos žmonėmis aukai 15 metų. Policijos teigimu, iš viso prekeiviai žmonėmis iš savo juodojo verslo gavo 8,4 milijono eurų (29 mln. litų) pelną, policija pajėgė konfiskuoti tik 1,5 mln. eurų (5,1 mln. litų).

Lietuvos policijos tarnybų

duomenimis, šiemet iki birželio Lietuvoje iškeltos 8 baudžiamosios bylos, susijusios su prekyba žmonėmis, sulaukta 19 asmenų, nuo prekiautojų žmonėmis veiksmų nukentėjo 18 moterų. 1999-2002 metais buvo iškeltos 42 bylos, dėl prekybos žmonėmis įtariamaisiais ir kaltinamaisiais patraukti 62 asmenys, nukentėjusiomis pripažintos 53 moterys, dauguma jų — iki 25 metų amžiaus.

I teismą buvo perduota 10 bylų, nuteisti 8 asmenys.

Tarptautinių ekspertų teigimu, Lietuva yra prekybos žmonėmis eksporto, tranzito ir importo valstybė. Moterys dažniausiai parduodamos ar vežamos i Vokietiją, Ispaniją, Nyderlandus, Daniją, Švediją, Norvegiją, Graikiją, Izraelį, Jungtinius Arabų Emyratus, Prancūziją ir Austriją.

I Lietuvos didžiuosius miestus atvežamos arba toliau i Vakarų Europą siunčiamos moterys iš Ukrainos, Rusijos, Karaliaučiaus srities, Baltarusijos, Latvijos ir Lietuvos rajonų. Šiemet JAV Valstybės departamentas antrus metus iš eilės metinėje ataskaitoje teigia, mai įvertino Lietuvos pastangas kovojant su prekyba žmonėmis. Balandį Seimas patvirtino Jungtinių Tautų (JT) konvencijos prieš tarptautinių organizuotą nusikalstamumą papildomą protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, užkardymo bei baudimo.

Protokolas įpareigoja numatyti baudžiamąją atsakomybę už prekybą žmonėmis.

moterų — iš Lietuvos

duomenimis, šiemet iki birželio Lietuvoje iškeltos 8 baudžiamosios bylos, susijusios su prekyba žmonėmis, sulaukta 19 asmenų, nuo prekiautojų žmonėmis veiksmų nukentėjo 18 moterų. 1999-2002 metais buvo iškeltos 42 bylos, dėl prekybos žmonėmis įtariamaisiais ir kaltinamaisiais patraukti 62 asmenys, nukentėjusiomis pripažintos 53 moterys, dauguma jų — iki 25 metų amžiaus.

I teismą buvo perduota 10 bylų, nuteisti 8 asmenys.

Tarptautinių ekspertų teigimu, Lietuva yra prekybos žmonėmis eksporto, tranzito ir importo valstybė. Moterys dažniausiai parduodamos ar vežamos i Vokietiją, Ispaniją, Nyderlandus, Daniją, Švediją, Norvegiją, Graikiją, Izraelį, Jungtinius Arabų Emyratus, Prancūziją ir Austriją.

I Lietuvos didžiuosius miestus atvežamos arba toliau i Vakarų Europą siunčiamos moterys iš Ukrainos, Rusijos, Karaliaučiaus srities, Baltarusijos, Latvijos ir Lietuvos rajonų. Šiemet JAV Valstybės departamentas antrus metus iš eilės metinėje ataskaitoje teigia, mai įvertino Lietuvos pastangas kovojant su prekyba žmonėmis. Balandį Seimas patvirtino Jungtinių Tautų (JT) konvencijos prieš tarptautinių organizuotą nusikalstamumą papildomą protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, užkardymo bei baudimo.

Protokolas įpareigoja numatyti baudžiamąją atsakomybę už prekybą žmonėmis.

ES direktyvos numato ir skundų nagrinėjimo bei žalos atlyginimo procedūrą.

„Išarus nesažininga konkurencija arba diskriminacija, kiekviena įmonė gali skųstis nacionalinėms institucijoms ir nustatyti tvarka bei reikalauti peržiūrėti rezultatus“, sakė B. Mačiūnskiene.

Lietuvai atsivėrė viešieji pirkimai Europos Sąjungoje

Atkelta iš 1 psl.

Tiesia, bendrovės gali dalyvauti ir mažesniuose viešuosiuose pirkimuose ES valstybėse, apie kuriuos skelbti visoms ES narėms neprivaloma, jei tik apie juos sugebama sužinoti.

„Svarbiausia laiku gauti informaciją, ji dažniausiai skel-

biama oficialiuose vyriausybės leidiniuose ar žiniasklaidoje. Pateikus paraišką, nė viena ES valstybė neturi teisės jos atmesti dėl to, kad ji iš Lietuvos, nes reikalaujama nediskriminacijos principo“, teigė Ūkio ministerijos Bendrosios rinkos departamento direktorės pavaduotoja Birutė Mačiūnskiene.

ES direktyvos numato ir skundų nagrinėjimo bei žalos atlyginimo procedūrą.

„Išarus nesažininga konkurencija arba diskriminacija, kiekviena įmonė gali skųstis nacionalinėms institucijoms ir nustatyti tvarka bei reikalauti peržiūrėti rezultatus“, sakė B. Mačiūnskiene.

* Biržų lininių gaminių AB „Siūlas“ vadovams pavyko įtikinti JAV užsakovus, kad JAV doleris už Atlanto ir Lietuvoje yra „nevienodas“. Biržiečiai naujoms gaminių kolekcijoms pasirašė sutartį, kuri leis padidinti produkcijos kainą 9,56 proc. Dėl smukusio dolerio kurso sausį birželį įmonė patyrė 359,000 mln. litų nuostolį, tuo tarpu pernai sugebėjo uždirbti 775,000 litų pelno. Nauji susitarimai su amerikiečiais leis „Siūlui“ padidinti apyvartą 0,5-0,6 mln. litų. (VŽ-Elta)

* Įveikti nevienodas sąlygas, diskriminaciją dėl lyties, kilmės, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos ar ribotos kvalifikacijos gali padėti speciali Europos socialinio fondo programa EQUAL. 10,5 mln. eurų — tiek 2004-2006 metais per Europos socialinį fondą iš ES turėtų gauti Lietuva programai EQUAL įgyvendinti. Kartu su parama iš Lietuvos biudžeto šios lėšos pirmiausia būtų skiriamos socialinės atskirties gresmei mažinti, visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi tobulinti. Taip pat būtų skatinamas verslumas, padedama formuoti profesinius igu-

džius, kovojama su lyčių nelygybe darbo rinkoje. EQUAL remia tarptautinius projektus, kuriuos vykdo bent dviejų ES narių atstovai. (LŽ-Elta)

* Prezidento žmona Laima Pakšienė savo vizitu ir skaniais ledais nudžiugino netoli Vilniaus, Grigiskėse, įsikuriosioje vasaros stovykloje „Lietuvos atgaja“ poilsiaujančius vaikus. Daugiau kaip pusšimtis socialiai remtinų vaikų iš Kauno ir Vilniaus turiningai leidžia atostogas Laimos gerų iniciatyvų fondo dėka. (R-Elta)

* Atnaujintais lėpiniiais pasipuošė Vilniaus Šv. Jono gatvėje, buvusiuose Pacų rūmuose, įsikurę Lietuvos pašto kultūros rūmai. Tai pirmasis restauracijos projektas, kurį parėmė užsienio valstybių diplomatai, kurie Vilniaus rotušėje įvykusioms varžytinėms pristatė įvairius savo valstybių simbolius. Juos pardavus, buvo surinkta 30,250 litų, iš jų 17,000 skirta Pacų rūmams. Tai vienas iš projekto „Dingęs Vilnius“, kurio sumanytoja buvo Vilniaus mero žmona Agnė Zuokienė, darbų. Lešų šiems darbams skyrė ir Kultūros vertybių apsaugos departamentas, pastato fasadą suremontavo

Lietuvos paštas. Iš viso šie darbai kainavo apie 90,000 litų. (LR-Elta)

* Kauno miesto politikams prireikė kelerių metų, kol buvo apsispręsta mieste steigti seniūnijas. Pirminiai apskaičiavimai, šių įstaigų steigimas miestui kainavo daugiau nei milijoną litų. Kauno vadovai su šimtadieniu vakar pasveikino dešimties seniūnijų vadovus. Pasak Kauno mero Arvydo Garbaravičiaus, seniūnijos perėmė dalį Savivaldybės uždavinių. Gyventojų problemas turėtų būti sprendžiamos kur kas operatyviau. Seniūnijų vadovų postus išsidalijo įvairių partijų atstovai: centristai, liberalai, socialdemokratai, konservatoriai. (KD-Elta)

* Susivienijimui „Achemos grupė“ priklausanti Jonavos trašų gamykla „Achema“ baigė naujo kalcio amonio nitrato gamybos padalinio statybą — tai didžiausias investicijų projektas iš 200 mln. litų vertinamas 2001-2004 metų investicijų programos. Naujame padalinyje bus gaminamos aukštos kokybės, Europos rinkoje paklausios granuliotos kalcio amonio saltiesos trašos. (LA-Elta)

DRAUGAS, 2003 m. rugpjūčio 12 d., antradienis

A+ VIKTORAS DANĖNAS

Mirė 2003 m. rugpjūčio 10 d., sulaukęs 81 metų. Ankščiau priklausė The Back of the Yards bendruomenei.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 54 metus. Nuliūdę liko: žmona Erna Tschipul; dukterys Edie, Linda Stakas, Ruthie su vyru Donato Cruz, Teresa su vyru Michael Amaro; anūikai Katrina, Camy, Kyle Cruz; Michael, James ir David Amaro; broliai Joe su Susana, George su Gertie Dano, Paul su Janet Dzing bei jų šeimos.

A.a. Viktoras priklausė Šaulių organizacijai. Velionis pašarvotas antradienį, rugpjūčio 12 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Parkside laidojimo namuose, 5948 S. Archer Rd.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 13 d. Iš laidojimo namų 8:45 v. r. velionis bus atlydėtas į St. Symphorosa bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot.direkt. Gerald F. Daimid, Tel. 847-767-9788

Lietuvių Rašytojų draugijos garbės nariui

A+ dr. VINCUI MACIŪNUI

iškeliavus į Amžinybę, nuoširdžiai užuojautą reiškiamo žmonai GENOVAITEI, sūnams ALGIUI ir VYTAUTUI su šeimomis bei kitiems artimiesiems.

Lietuvių Rašytojų draugija

Our new Airbus goes by the designation A340. But you can just call it Cloud 9.

There are a number of reasons why our Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. www.scandinavian.net

It's Scandinavian

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė šią savaitę atostogauja.

Šią savaitę Dainavoje vyksta Lietuvos tautinių šokių mokytojų kursai, kuriuos surengė Lietuvos tautinių šokių institutas. Lanko tautinių šokių mokytojai, suvažiuavę iš visos Šiaurės Amerikos ir Kanados. Kursai vyksta nuo rugpjūčio 10 d. iki 17 d. Jais pradeda ruošti ateinančiais metais vyksiančiai XII Lietuvos tautinių šokių šventei.

Beverly Shores, IN, ir apylinkių lietuviams skirtos lietuviškos pamaldos vyksta kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį vietos Šv. Onos bažnyčioje. Rugpjūčio mėn. jos vyks 17 d. 1 val. p.p. Misišias aukos kun. K. Ambrasas, SJ.

Čikagos lietuvių Brighton Parko namų savininkų gegužinė vyks rugpjūčio 17 d., sekmadienį, 12 val. p.p. Šaulių namuose 2417 W. 43 gatvė. Gros A. Barnišio muzikantai. Bus skanaus maisto, veiks baras. Kviečiame gausiai dalyvauti ir smagiai praleisti sekmadienio popietę.

Gen. T. Daukanto Jūru šaulių kuopos gegužinė vyks Ateitininkų namuose, 12690 South Archer Ave. rugpjūčio 24 d., sekmadienį. Pradžia 12:00 val. Bus skanaus maisto, gaivinančių gėrimų, veiks loterija. Svečius linksmins A. Barnišio orkestras. Kviečiame gausiai dalyvauti.

Šv. Kazimiero seserys rugpjūčio 22 d., šeštadienį, švenčia 96-ąsias Seserų kazimieriečių vienuolijos įkūrimo Scranton, Pennsylvania, metines. Šventė prasidės eucharistine liturgija 9:30 val. r. Seselių kazimieriečių Motiniškojo namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Road, Chicago. Misišias aukos kun. Thomas McCarthy, OSA. Šv. Ritos aukštesniosios mokyklos prezidentas. Po šv. Mišių bus kavutė ir muzika, loterija, laimėjimų traukimas ir naminių duonos bei pyragų pardavimas. Pelnas skiriamas sergančių seselių priežiūrai. Seselės maloniai kviečia visus dalyvauti.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos mokykla (Nativity BVM school) praneša, kad šiais metais bus atidarytas papildomas skyrius – ikimokyklinis (mokinių amžius 3-5 m.). Mokslo metų atidarymas – rugpjūčio 21 d. 7:45 val. r. Ši diena bus trumpesnė – iki 11:30 val. r. – nei įprastai. Pamokų laikas – nuo 7:45 val. r. iki 2:15 v. p.p. Yra prailgintos dienos programa, kuri prasideda nuo 6:30 v. iki 7:45 v.r. ir po pamokų 2:15-6:00 v. v. Turintys klausimų skambinkite mokyklos tel. 773-476-0571.

JAV Lietuvių Bendruomenės Vidurio Vakarų apygardos naujai išrinktoji valdyba kviečia visus į gegužinę, kuri vyks PLC sodelyje, Lemonte, rugpjūčio 17 d. po 11 val. šv. Mišių. Jūsų lauks lietuviškas maistas, smagi muzika, gaivūs gėrimai, loterija ir geri pažįstami. Bus proga pabendrauti su naujuoju Lietuvos konsulu Čikagoje Arvydu Daunoravičiumi. JAV LB Tarybos pirmininke Regina Narušienė, JAV LB apylinkių pirmininkais ir svečiais iš kitų organizacijų. Visų laukiame.

„Seklyčioje“ rugpjūčio 13 d., 2 val. p.p., trečiadienio popietės programoje bus rodoma vaizdajuostė iš Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventės Lietuvoje. Matysime „Ansamblių vakaro“ programą Kalnų parke Vilniuje. Kviečiame atvykti ir kartu pasidžiaugti.

Kelly High School 1953 m. abiturientai rengia aukštinio jubiliejaus vakarą, kuris vyks rugsėjo 21 d. European Chalet, 5445 S. Harlem Ave., Chicago. Bus baras, vakarienė, gyva muzika ir šokiai. Pradžia 5 v. vak. Kaina 45 dol. asmeniui. Čekius rašyti: Kelly H. S. Reunion Class of 53. Siųsti Terry Szosteki Kula, 6521 West 106th Pl., Chicago Ridge, IL 60415. Abiturientų tarpe buvo ir šie lietuvių kilmės studentai: Richard R. Burba, Anthony Dambrauskas, Algirdas J. Jakstys, Diane L. Jurgilas, Grace D. Kinderis, George J. Lisauskas, Dana J. Marcinkus, Jonas Pileckis, Ruta Radvila, Leroy L. Rubinas, Marie D. Stankus, Ina E. Velza ir Alfred Zeikus (vėliau tapęs US Marine Corps aviacijos majoru). Kas apie šiuos asmenis žinotų, jubiliejaus komitetas prašo jiems šią informaciją perduoti. Turint klausimų skambinti: Terry S. Kula 708-499-1761 arba Tom Kotlarski 773-523-4813 arba Carol Mielkus 630-963-5013.

Lietuvių verslo taryba kviečia visus apsilankyti tradicinėje Vasaros vakarienių susirinkime. Darbotvarkėje: tarybos veikla bei ateities planai, gautų projektų svarstymas, informacija apie interneto tinklalapio naujienas. Pranešimą ekonominiais klausimais skaitys Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius. Vakarienių susirinkimas vyks rugpjūčio 20 d., trečiadienį. Kokteiliai 6 v.v., vakarienių 7 v.v. Willowbrook Ballroom & Banquet Centre, 8900 S. Archer Avenue, Willow Springs. Tel. 708-839-1000. Draugiškoje aplinkoje bus galima pasikeisti patirtimi ir idėjomis dėl verslo ryšių plėtojimo tarp Lietuvos ir Amerikos. Informaciją galima gauti ir vietas užsakyti tel. 312-397-0382.

Pianisto Rimanto Vingro labdaros koncertas rugsėjo 14 d., sekmadienį, Lietuvos dailės muziejuje, PLC, Lemonte, IL, po šv. Mišių 12:30 val. p.p. Visus maloniai kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis. Aukos nurašomos nuo mokesčių: „Saulutė“ arba „Sunlight Orphan Aid“ 419 Weidner Rd. Buffalo Grove, IL 60089.

Švč. M. Marijos ėmimo į dangų iškilmės yra privaloma bažnytinė šventė. Ši penktadienį, rugpjūčio 15 d., Jėzuitų koplyčioje vyks šv. Mišios, aukojamos 11:30 v. r. Po Mišių vyks priėmimas, bus švenčiamas kun. Vaclovo Gutausko 90-tas gimtadienis. Visi kviečiami ateiti.

Cook apskrities iždininkė Maria Pappas rengia priėmimą, skirtą estų, latvių ir lietuvių kultūriniam paveldui pagerbti. Kviečiame dalyvauti. Priėmimas vyks rugpjūčio 20 d., trečiadienį, 10:30 val. ryto Cook County Building – Room 112, 118 N. Clark Street, Chicago, IL. Priėmimas, vaisės, kultūrinė programa. Pasikvieskite draugus. Laukiame visų. www.cookcountytreasurer.com

ALŲ MIDŲ GĖRIAUS „DRAUGO“ VASAROS ŠVENTĖJE

„Draugas“ 94-erius metus galėjo išlikti todėl, kad juo rūpinosi ir jam per tuos metus talkino dešimtys, šimtai, tūkstantai savanorių. Nė vienas renginys neapsieina be pulko talkininkų, kurie renginiuose dirba iš geros valios, be atlyginimo. „Ir jūs čia, – užkalbinau Eveliną Ozeliene iš Brighton Parko, rugpjūčio 10 d. „Draugo“ gegužinėje dirbusią prie loterijos. – Reikia, „Draugas“ visada gražiai pasitarnaudavo Vyciams“, – pasakė ji.

Loterijai šiais metais labai sėkmingai vadovavo Jūratė Budrienė ir, tik pasibaigus visam šurmuliui, buvusios jos bendradarbės jau svarstė, kad ir kitais metais Jūratė vėl būtina turetų imtis loterijos organizavimo. O darbo čia daug, nes paskutinėmis dienomis prieš gegužinę plūstelėjo srautas loterijos laimikių, tarp kurių buvo matyti ir nemenkų „fantų“: naujas „meistrelis“ įrankių rinkinys, prancūziškas šampanas, Domicelės bei Agniaus Tarabildų paveikslai, kavos indų rinkinys ir kt. Tai buvo vadinamoji didžioji loterija, kur dirbo Albina Ramanauskienė ir Elvyra Zubavičienė su dukra Vytaute. Ona Gradinskienė ir Aldona Šmulkštienė kaip niekad greitai pardavė loterijos bilietus. Gal masino didžiojoje loterijoje buvę prizai – savaitės atostogos dviems Wisconsin ir du bilietai į Violetos Urmanos koncertą? Ką gali žinoti, bet prie loterijos šurmulybės baigiesi dar net neįpusėjęs šventei. Čia dar darbavosi Aušra Jasaitytė-Petry, Kristina Likanderytė, Irena Dirdienė, Aurelija Kriaučiūnienė, Salomėja Daulienė, Aldona Pankienė, Danguolė Ilginytė, Antanas Pauzuolis, taip pat naujos savanorės Nida Tijūnelytė-Verachttert ir Dana Rugenytė.

Antano Valaviciaus vadovaujamas išsijuošęs darbo baras, nes diena buvo karšta. Bare, be „Draugo“ tarybos nario Vaclovo Momkaus, karštą dieną dar prakaitavo Algis Čepėnas, Antanas Budrys, nauji savanoriai Vytas Žemaitaitis, Aras Norvila (pastarieji du talkino ir šeiminkams) ir Arvydas Ignatonis. Taip pat bare padėjo net iš Vilniaus atvykęs, kur persikėlė gyventi, Kazimieras Rožanskas, buvęs „Draugo“ knygynėlio vedėjas. Su juo teko plačiau pasikalbėti, bet apie tai kitą kartą.

Irena Kriaučiūnienė ir Audronė Škiudaitė pardavinėjo bilietus į Violetos Urmanos koncertą, o Julija Krumplytė – bilietus į „Draugo“ metinį pokylį.

Puikiai pasidarbavo savanorės virtuvėje, kurios pamaitino didelį pulką žmonių. Kugelio neteko paragauti net pačioms šeiminkėms, toks skanus ir paklausus buvo. Svečiai maistą šluote iššlavė. Čia šeiminkinkavo Viktorijos Valavicienės ir Adelės Lietuvninkienės vadovaujamos Juzė Ivašauskienė, Valerija Čepaitienė, Irena Polikaitienė, Izabelė Stončienė, Olšauskienė, Kazimiera Pozarniukienė ir Birutė Podienė. Joms padėjo jaunos šeiminkės Dalia Sočienė, Daiva Miliūnienė su dukra Audra, Danguolė Mackevičienė, Vitalija Pulokienė.

Su vaikais, vadovaujamos „Draugo“ redakcijos darbuotojos Dalios Badarienes, zaidė Kristina Petkevičiūtė su pusėsere Ieva Buteikaite ir Simona Paliulyte, atvykusios iš Lietuvos paviešėti pas gimines. Mergaitės „Draugo“ gegužinėje ne pirmą kartą, joms čia labai patinka.

Meninę programą „Biciulystės“ redaktorės Ligijos Tautkuvienės vadovaujama, surengė Meno mokyklėlė. Linksmas dainas dainavo Eimantė Šuopytė, Gerda Kugaudaitė, Mantas Kugauda ir Maitana Žagaitė, kartu su vadove Loreta Umbrasienė. Vėliau padėjo naujai susikūrus tėvėlių kvartetas, kuris pirmą kartą pasirodė Joninių gegužinėje. Tai Loreta Umbrasienė, Jūratė Grabliauskienė, Dainius Kugauda ir Jolanta Baniene.

Vyko dar ir vaikų piešinių konkursas ant asfalto, kuriam reikėjo teisėjų. Jais sutiko būti dailininkė Magdalena B. Stankūnienė, Stasė Jagminienė, Danutė Bindokienė, Dalia Badariene ir Audra Miliūnaitė. Konkurse dalyvavo 24 vaikai, paskirtos 7 pirmosios vietos grupėje nuo 6 metų ir vyresnių; ir 5 pirmosios vietos grupėje nuo 3 iki 6 metų. Vaikams gegužinėje ištis nebuvo kada nuobodžiauti, nes su jais ne pirmi metai zaidė „Draugo“ draugas klounas Vizgirda, jie galėjo pajodinėti poni arkliukais.

Bet paslaugomis negalėjo skūstis ir suaugusieji: sveikatą tikrino gydytojai dr. Jonas Adomavičius ir dr. Petras Rasutis, kuriems pacientų tikrai netrūko. Sodelyje budėjo – tikrino kraują ir atliko kitas paslaugas Holly Cross Hospital medikai bei dr. Kastytis Jucas – odos specialistas. Galima buvo pasikonsultuoti su chiropraktikais Vida ir Viktoru Puodziūnais. O „Draugo“ administracijos pastate, kaip įprasta, vyko knygų prekyba ir galima buvo užsisakyti laikraštį. Ten, raštinės reikalų vedėjos Silvijos Krumplienės vadovaujamos, svečius aptarnavo buvusios mūsų bendradarbė rašytoja Nijolė Uzubalienė ir Aldona Sobieskienė bei darbuotoja Gražina Burneikienė. Mašinas rikiavo Vytautas Šilanskas, Haroldas Vyšniauskas, Mike Verachttert ir Donatas Tijūnėlis. O kadangi aptarnaujant tokią minią svečių darbų netrūko, tai „visas skyles kaišiojo“ redakcijos ir spaustuvės darbuotojai Aldona Gurskienė ir Jurgis Savickas. Budėjo Gražina Makauskaitė bei ją pavadavusios poetė Eglė Juodvalkė ir Vidutė Ignatonytė.

Koks turtingas draugų mūsų „Draugas“! Šventės šeiminkinkai, „Draugo“ valdybos pirmininkė Marija Remienė ir „Draugo“ administratorius Valentinas Krumpis, ir vasaros šventė, ir talkininkais liko patenkinti ir taria visiems kuo nuoširdžiausią acių.

Alų midų gėriau, per barzdą varvėjo, burnoj nieko neturėjau. Tiesą sakant, buvo ir tokių. O alkanai paprastai lieka tie, kurie daugiausiai dirba.

Audronė V. Škiudaitė

SKELBIMAI

• FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO! Tik 15,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išeivijos lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„Draugo“ vasaros šventeje rugpjūčio 10 d. vaikams tikrai buvo ką veikti.

Ona Gradinskienė, pardavinėjusi loterijos bilietus, kartais buvo tiesiog apgulta norinciu išlošti.

„Draugo“ geguzinėje meninę programą atliko kvartetas: (iš kairės) Dainius Kugauda, Jūratė Grabliauskienė, Loreta Umbrasienė, Jolanta Baniene.

Jono Kuprio nuotraukos

IDOMIOJI SKILTIS

KAZYS ŠKIRPA

„LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUTEMOS“

Knyga apima 1938 – 1940 metų laikotarpį. Atsiminimų ir dokumentinių apybraižų autorius K. Škirpa rašė: „Artėjant II pasauliniam karui ir jam pradėjus siautėti Europoje, man – šių atsiminimų autoriui – buvo lemta eiti atsakingas Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigas svarbiuose postuose: iš pradžių Lietuvos karo attache Berlyne, po to nuolatinio pasiuntinio ir įgaliotuoju ministru Varšuvoje, o nuo 1938 m. gruodžio 15 d. – Lietuvos nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru hitlerinėje Vokietijoje“.

Atsiminimuose skelbtų dokumentų kalbos stengiasi ne-

liesti. Nesant dokumentų originalų, jų tikslumą patikrinti buvo neįmanoma. Šio veikalo išleidimą svariai parėmė Akademijos skautijos leidykla (ASL) Čikagoje, kuriai plk. Škirpa patikėjo rankraštį.

Knygos kaina 20 dol., pridedant 8,75% mokestį užsiskaitantiems IL valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina 3,95 dol., už kiekvieną papildomą knygą – 1 dol. mokestis. Įsigyti norimų knygų galima „Draugo“ knygynelyje, adresu 4545 West 63rd. Street, Chicago, IL 60629. Teirautis telefonu 773-585-9500.

Parengia Vitalija Pulokienė

IEŠKO GIMINIŲ

Motiejiaus Čepulionio ir jo artimųjų ieško giminės. Iš Lietuvos jis išvyko iš Kaišiadorių apskr., Rumšiškių valsė, Lelešių kaimo. Skambinti 561-712-9585.